

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

MODERN AND CONTEMPORARY HISTORY
AND HISTORY OF ART

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2019-2020

ΑΘΗΝΑ 2019

Επιμέλεια Οδηγού Σπουδών

Αναπλ. Καθηγήτρια Μαρία Δ. Ευθυμίου, Διευθύντρια ΠΜΣ

Καθηγήτρια Σελήνη Ψωμά

Χριστίνα Κούκου

Πληροφορίες/Επικοινωνία

Γραμματεία Μεταπτυχιακών Σπουδών

Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Φιλοσοφική Σχολή

Γραφείο 404

Αρ. τηλ: 210 7277319, 210 7277887

Ηλ. διεύθυνση: PMS-Hist-Arch@arch.uoa.gr

Πανεπιστημιόπολη Ζωγράφου

Τ.Κ. 15784 ΑΘΗΝΑ

Εμπροσθόφυλλο - Οπισθόφυλλο

Όπυς Ζούνη (1941-2008), *Ιστορία στο τετράγωνο, κίτρινο κέντρο*, 1994-2003, ακρυλικά σε ξύλινη κατασκευή, 40 X 40 εκ., ιδιωτική συλλογή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (ΣΕΜΣ) ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	4
2. ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ/ΟΥΣΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	4
3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	6
4. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.....	16
5. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.....	36
6. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ.....	48

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	55
ΑΙΤΗΣΗ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΜΣ.....	63

**ΣΥΝΘΕΣΗ
ΤΗΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

<i>Πρόεδρος</i>	Μαρία Δ. Ευθυμίου, Αναπλ. Καθηγήτρια Διευθύντρια ΠΜΣ
<i>Μέλη</i>	Δημήτρης Παυλόπουλος, Αναπλ. Καθηγητής Αναπλ. Διευθυντής ΠΜΣ Νικολέττα Γιαντσή-Μελετιάδη, Αναπλ. Καθηγήτρια Ευθυμία Ε. Μαυρομιχάλη, Επικ. Καθηγήτρια Σπυρίδων Γ. Πλουμίδης, Επικ. Καθηγητής
<i>Γραμματειακή Υποστήριξη</i>	Χριστίνα Κούκου

**ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ/ΟΥΣΕΣ
ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

- Κώστας Γαγανάκης, Αναπλ. Καθηγητής Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Χαράλαμπος Γάσπαρης, Διευθυντής Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών ΕΙΕ
- Νικολέττα Γιαντσή-Μελετιάδη, Αναπλ. Καθηγήτρια Μεσαιωνικής Ιστορίας της Δόσεως, ΕΚΠΑ
- Ιωάννης Δημάκης, Ομότ. Καθηγητής Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Μαρία Δ. Ευθυμίου, Αναπλ. Καθηγήτρια Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Επικ. Καθηγητής Θεωρίας της Ιστορίας και Ιστοριογραφίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Παρασκευάς Κονόρτας, Αναπλ. Καθηγητής Ιστορίας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Κατερίνα Κωνσταντινίδου, Επικ. Καθηγήτρια Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Κώστας Λαμπρινός, Κέντρο Ερευνών Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού Ακαδημίας Αθηνών
- Δήμητρα Λαμπροπούλου, Λέκτορας Νεότερης και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

- Σοφία Ματθαίου, Κύρια ερευνήτρια, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
- Ευθυμία Ε. Μαυρομιχάλη, Επίκ. Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Μαρία Ντούρου-Ηλιοπούλου, Ομότ. Καθηγήτρια, Μεσαιωνικής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Αναστασία Παπαδία-Λάλα, Καθηγήτρια Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Μαρία Παπαθανασίου, Επίκ. Καθηγήτρια Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Δημήτρης Παυλόπουλος, Αναπλ. Καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Σπυρίδων Γ. Πλουμίδης, Επίκ. Καθηγητής Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Κωνσταντίνος Ράιπης, Αναπλ. Καθηγητής Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Βασιλική Σειρηνίδου, Επίκ. Καθηγήτρια Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Ευάνθης Χατζηβασίλειου, Καθηγητής Ιστορίας του Μεταπολεμικού Κόσμου, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ¹

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του ΠΜΣ «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» / “Modern and Contemporary History and History of Art” είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στο επιστημονικό πεδίο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ. Περιλαμβάνει τις εξής τρεις ειδικεύσεις:

- 1) Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία: ελληνοβενετικός, οθωμανικός, νεότερος ελληνικός κόσμος
- 2) Ευρωπαϊκή Ιστορία
- 3) Ιστορία της Τέχνης

Μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών και ανάλογα με την ειδίκευση που έχει επιλέξει ο φοιτητής, το ΠΜΣ οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» με ειδίκευση στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία: ελληνοβενετικός, οθωμανικός, νεότερος ελληνικός κόσμος ή στην Ευρωπαϊκή Ιστορία ή στην Ιστορία της Τέχνης. Οι τίτλοι απονέμονται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ.

2. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του ΠΜΣ σύμφωνα με τον Νόμο 4485/2017 είναι:

1. **Η Συνέλευση του Τμήματος**
2. **Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ:** απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος για διετή θητεία. Τα μέλη της ΣΕ δεν δικαιούνται επιπλέον αμοιβή ή αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στην επιτροπή. Πρόεδρος της ΣΕ είναι ο Διευθυντής του ΠΜΣ, ο οποίος ορίζεται από τη Συνέλευση μεταξύ των μελών της ΣΕ. Η θητεία του Προέδρου της ΣΕ μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Η ΣΕ είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και
 - εισηγείται στη Συνέλευση την κατανομή του διδακτικού έργου μεταξύ των διδασκόντων του ΠΜΣ,
 - ορίζει τον επιβλέποντα και τα μέλη της τριμελούς επιτροπής εξέτασης Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών (ΜΔΕ), ο ορισμός της οποίας επικυρώνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος,
 - εξετάζει φοιτητικά θέματα όπως αιτήσεις αναστολής φοίτησης, αναγνώρισης μαθημάτων από προηγούμενη μεταπτυχιακή εκπαίδευση, αντικατάστασης

¹Ο παρών κανονισμός δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ. 2060/Β/7-6-2018).

μαθημάτων του παρόντος Προγράμματος με μαθήματα άλλων ΠΜΣ και εισηγείται σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος,

- αποφασίζει ως προς την οικονομική διαχείριση και ειδικότερα ως προς την έγκριση των δαπανών του προγράμματος και πιστοποιεί τη σχέση των εκπαιδευτικών αναγκών του συγκεκριμένου προγράμματος με τις εκάστοτε αιτούμενες δαπάνες.

- 3. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ και ο Αναπληρωτής του:** Ο Διευθυντής του ΠΜΣ είναι μέλος ΔΕΠ πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή, του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ. Επιπλέον, είναι μέλος και Πρόεδρος της ΣΕ. Ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του, με απόφαση Συνέλευσης του Τμήματος.

Ο Διευθυντής του ΠΜΣ εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά την αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος. Ο Διευθυντής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντή. Έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) συγκαλεί σε συνεδρίαση τη ΣΕ,
- β) καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των εν λόγω συνεδριάσεων, λαμβάνοντας υπόψη εισηγήσεις των μελών και οργάνων του ΠΜΣ,
- γ) ορίζει εκλογές για την αναπλήρωση μελών επιτροπών λόγω κένωσης θέσης,
- δ) έχει την ευθύνη σύνταξης του προϋπολογισμού και απολογισμού του Προγράμματος, τους οποίους υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος για έγκριση,
- ε) είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και για την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών,
- ς) κατά τη λήξη της θητείας του, καθώς και της ΣΕ, συντάσσει αναλυτικό απολογισμό του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του ΠΜΣ, καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του ΠΜΣ.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του ΠΜΣ είναι Καθηγητής ή Αναπληρωτής Καθηγητής και εκπληρώνει τα καθήκοντα του Διευθυντή σε περίπτωση απουσίας του.

Το ΠΜΣ «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» / “Modern and Contemporary History and History of Art” υποστηρίζεται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ που είναι εγκατεστημένη στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ και βρίσκεται υπό την εποπτεία της Γραμματείας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ. Η Γραμματεία του ΠΜΣ έχει ως καθήκον τη γραμματειακή υποστήριξη του ΠΜΣ, όπως την προετοιμασία της διαδικασίας εισδοχής υποψηφίων, την τήρηση των οικονομικών στοιχείων του Προγράμματος, τη γραμματειακή υποστήριξη της ΣΕ, την καταχώριση βαθμολογιών κλπ.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

Στο ΠΜΣ «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» / “Modern and Contemporary History and History of Art” γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου του Α’

Κύκλου Σπουδών των Τμημάτων Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων από τον ΔΟΑΤΑΠ, ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και απόφοιτοι άλλων Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι μέλη των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΤ, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρ. 34 του Ν.4485/17.

Το ΠΜΣ «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» / “Modern and Contemporary History and History of Art” θα δέχεται έως 30 φοιτητές ανά ακαδημαϊκό έτος και προγραμματίζεται να απασχολεί 15 συνολικά διδάσκοντες, τουλάχιστον 60% από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ² και έως 40% από Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα της ημεδαπής και της Αλλοδαπής (για τις κατηγορίες διδασκόντων βλ. άρθρο 9). Αυτό αντιστοιχεί σε 2 φοιτητές ανά διδάσκοντα.

Σημειώνεται ότι ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών στα ΠΜΣ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας είναι περίπου 93 ανά έτος σε σχέση και με τον αριθμό των περίπου 270 προπτυχιακών φοιτητών ανά έτος και των 38 διδασκόντων του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ.

Τα ανωτέρω στοιχεία δίνονται κατά προσέγγιση και ανταποκρίνονται στα δεδομένα του έτους σύνταξης του Κανονισμού.

4. ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Η επιλογή των φοιτητών γίνεται σύμφωνα με τον Νόμο 4485/2017 και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Κάθε Μάιο, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών στο ΠΜΣ. Οι αιτήσεις υποβάλλονται στη Γραμματεία Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος (Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, Φιλοσοφική Σχολή, 4ος όροφος, γραφείο 404) από 1 έως 20 Ιουνίου και από 1-10 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους.

Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

1. Αίτηση συμμετοχής (με δήλωση της προτιμώμενης ειδίκευσης),
2. Βιογραφικό σημείωμα,
3. Επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου και αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων (ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών),
4. Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας,
5. Διπλωματική εργασία ή σεμιναριακές εργασίες, εάν υπάρχουν, ιδιαίτερα εκείνες που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο ειδίκευσης,
6. Βεβαιώσεις συμμετοχής σε συνέδρια, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κλπ., εάν υπάρχουν,

²Τα μέλη ΔΕΠ και ΕΠ του Τμήματος δεν επιτρέπεται να απασχολούνται αποκλειστικά σε ΠΜΣ.

7. Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας³ της αγγλικής ή γαλλικής ή γερμανικής ή ιταλικής γλώσσας σε επίπεδο B2 τουλάχιστον,
8. Δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές, εάν υπάρχουν,
9. Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν.

Οι φοιτητές από ιδρύματα της αλλοδαπής πρέπει να προσκομίσουν πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από τον ΔΟΑΤΑΠ, σύμφωνα με το άρθρο 34, παρ. 7 του Ν. 4485/17.

Η επιλογή των εισακτέων κάθε ειδικευσης πραγματοποιείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

1. **Επίδοση στις εισαγωγικές γραπτές εξετάσεις για το ΠΜΣ σε ποσοστό 50%.** Η γραπτή εξέταση γίνεται αποκλειστικά σε θέματα της ειδικευσης στην οποία επιθυμεί να ενταχθεί ο υποψήφιος και στη σχετική ύλη που έχει προηγουμένως ανακοινωθεί. Τα θέματα επιλέγονται από τους εξεταστές της κάθε ειδικευσης λίγο πριν από την εξέταση. Κατά την εξέταση και βαθμολόγηση τα ονόματα των υποψηφίων παραμένουν καλυμμένα. Ο βαθμός της γραπτής εξέτασης είναι τελικός. Δεν προβλέπεται κάποια επιπλέον διαδικασία αναβαθμολόγησης.
2. **Προφορική εξέταση-συνέντευξη σε ποσοστό 50%.** Η προφορική εξέταση-συνέντευξη πραγματοποιείται από τα μέλη ΔΕΠ της ειδικευσης στην οποία επιθυμεί να ενταχθεί ο υποψήφιος. Κατά τη συνέντευξη, ελέγχονται οι γνώσεις των υποψηφίων στα θέματα της ειδικευσης, καθώς και η δυνατότητά τους να πραγματοποιήσουν πρωτότυπη έρευνα. Συνυπολογίζεται ο βαθμός του πτυχίου, καθώς και των σχετικών με την ειδικευση προπτυχιακών μαθημάτων και σεμιναριακών εργασιών, η συμμετοχή σε πρακτικές ασκήσεις, οι δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές, αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν, καθώς και το επίπεδο των πιστοποιητικών γλωσσομάθειας. Απαραίτητο προσόν για την επιλογή στο ΠΜΣ αποτελεί η πιστοποιημένη γνώση της αγγλικής ή γαλλικής ή γερμανικής ή ιταλικής γλώσσας σε επίπεδο B2 τουλάχιστον. Προκειμένου να ενταχθεί στο πρόγραμμα, ο υποψήφιος οφείλει να συγκεντρώσει μέσο όρο βαθμολογίας τουλάχιστον επτά (7). Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η ΣΕ καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών και τον καταθέτει για έγκριση στη Συνέλευση. Οι επιτυχόντες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του ΠΜΣ εντός επτά (7) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, γίνονται δεκτοί όλοι οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι. Η εγγραφή του υποψηφίου θα είναι δυνατή μόνον εφόσον προσκομίσει βεβαίωση περατώσεως σπουδών ή επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου προπτυχιακών σπουδών ενός Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων από τον ΔΟΑΤΑΠ, ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών, θα κληθούν, εάν υπάρχουν, οι επλαχόντες, με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα, να εγγραφούν στο ΠΜΣ.

³Το επίπεδο επάρκειας των ξένων γλωσσών (B2) αντιστοιχεί στις απαιτήσεις που προϋποτίθενται κατά την κινητικότητα των φοιτητών στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS <http://www.interel.uoa.gr/erasmus/sp/sm/kritiria.html>

Αλλοδαποί υπότροφοι του ΙΚΥ και άλλων φορέων περιορισμένης (συνήθως δεκάμηνης) διάρκειας, καθώς και μεταπτυχιακοί φοιτητές-υπότροφοι προγραμμάτων κινητικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή συναφών ρυθμίσεων είναι δυνατόν να πραγματοποιούν, ύστερα από απόφαση της ΣΕ, τμήμα των σπουδών τους εντασσόμενοι ως υπεράριθμοι στο πρόγραμμα. Αντιστοίχως, φοιτητές του προγράμματος του Τμήματος, που εξασφαλίζουν υποτροφία κινητικότητας (π.χ. Erasmus) ή άλλη, μπορούν να πραγματοποιήσουν τμήμα των σπουδών τους σε πανεπιστήμιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε άλλο πανεπιστήμιο με το οποίο έχει πρόγραμμα συνεργασίας το ΕΚΠΑ, ύστερα από απόφαση της ΣΕ.

5. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας. Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών, ορίζεται στα τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης για φοιτητές που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της πλήρους φοίτησης για λόγους υγείας, εργασιακών υποχρεώσεων, οικογενειακούς, στράτευσης κ.ά. Η διάρκεια μερικής φοίτησης δεν μπορεί να ξεπερνάει **έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα**, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής με αίτησή του μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα αναστολή φοίτησης, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) ημερολογιακούς μήνες. Οι έξι μήνες της αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Η αναστολή χορηγείται μόνο για εξαιρετικά σοβαρούς λόγους (υγείας, οικογενειακούς κ.ά.), εφόσον η ΣΕ τους κρίνει απολύτως αιτιολογημένους και τεκμηριωμένους. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η ΣΕ έχει την αρμοδιότητα να εξετάζει άλλους πολύ σοβαρούς λόγους αναστολής και να αποφαινεται αναλόγως. Σε σοβαρές περιπτώσεις, για τις οποίες αποφασίζει η ΣΕ, παρέχεται η δυνατότητα μεταπήδησης από το καθεστώς πλήρους σε εκείνο της μερικής φοίτησης.

6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ΠΜΣ ξεκινά κατά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους. Για την απόκτηση ΔΜΣ απαιτούνται συνολικά 120 πιστωτικές μονάδες (ECTS). Κατά τη διάρκεια της φοίτησης, ο φοιτητής οφείλει να ολοκληρώσει επιτυχώς έξι σεμινάρια και τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ). Το κάθε σεμινάριο για το οποίο απαιτείται εκπόνηση σεμιναριακής εργασίας αντιστοιχεί σε 15 πιστωτικές μονάδες (ECTS), ενώ η ΜΔΕ αντιστοιχεί σε 30 πιστωτικές μονάδες (ECTS). Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης. Η θεματολογία και η βιβλιογραφία των μαθημάτων περιέχονται στον Οδηγό Σπουδών, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ετησίως. Τα σεμινάρια είναι εξαμηνιαία. Τα μαθήματα διεξάγονται στην ελληνική γλώσσα με δυνατότητα προσφοράς μαθημάτων στην αγγλική γλώσσα από επισκέπτη καθηγητή ΑΕΙ της αλλοδαπής.

Για κάθε φοιτητή ορίζεται ένας επόπτης σπουδών. Επόπτες σπουδών μπορούν να είναι μέλη ΔΕΠ που συμμετέχουν στο ΠΜΣ και προσφέρουν στη διάρκεια των τεσσάρων εξαμήνων ένα τουλάχιστον σεμιναριακό μάθημα. Οι επόπτες ορίζονται από τη ΣΕ, λαμβάνοντας υπόψη τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου. Η ΣΕ και ο επόπτης έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Κάθε φοιτητής μπορεί να παρακολουθεί σε κάθε εξάμηνο μέχρι και τρία σεμιναριακά μαθήματα, σύμφωνα με το προσωπικό του πρόγραμμα, το οποίο διαμορφώνεται κατά τις ρυθμίσεις του κανονισμού και σε συνεργασία με τον επόπτη του, ο οποίος ενημερώνει στη συνέχεια γραπτώς τη ΣΕ.

Από το σύνολο των σεμιναριακών μαθημάτων τουλάχιστον τέσσερα πρέπει να προέρχονται από τον κατάλογο των μαθημάτων της ειδίκευσης, στην οποία έχει εγγραφεί ο φοιτητής. Τα υπόλοιπα δύο σεμινάρια μπορεί να επιλέγονται από τις ειδικεύσεις του ίδιου ΠΜΣ ή άλλων ΠΜΣ του Τμήματος ή άλλου πανεπιστημιακού τμήματος δημοσίου ΑΕΙ ή αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου, με τη σύμφωνη γνώμη του επόπτη καθηγητή, εφόσον εξασφαλίζεται η αντιστοιχία των πιστωτικών μονάδων (ECTS).

7. ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 εβδομάδες διδασκαλίας. Η ΜΔΕ εκπονείται κατά το τέταρτο ακαδημαϊκό εξάμηνο σπουδών.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς και να ακολουθούν τους κανονισμούς του κάθε σεμιναριακού μαθήματος και τις οδηγίες του διδάσκοντος. Φοιτητής που θα απουσιάσει πέραν των τριών (3) συναντήσεων σε κάθε σεμιναριακό μάθημα χάνει το δικαίωμα της παρακολούθησής του. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος, προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Κάθε σεμιναριακό μάθημα ολοκληρώνεται με την προφορική παρουσίαση και την έντυπη υποβολή εργασίας έκτασης 5.000-7.000 λέξεων. Η εργασία παραδίδεται έως τέσσερις εβδομάδες μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου και ο βαθμός κατατίθεται σε ηλεκτρονικό βαθμολόγιο που τηρεί η Γραμματεία, σύμφωνα με χρονοδιάγραμμα που ορίζει η ΣΕ (30 Απριλίου για το χειμερινό εξάμηνο και 30 Σεπτεμβρίου για το εαρινό εξάμηνο). Μετά την παρέλευση των προβλεπόμενων ημερομηνιών, δεν υπάρχει δυνατότητα βαθμολόγησης. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον διδάσκοντα του κάθε μαθήματος. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Για να θεωρηθεί επιτυχής η παρακολούθηση σεμιναρίων ορίζεται ως βάση ο **βαθμός πέντε (5)**.

Για την απόκτηση του ΔΜΣ κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς σε έξι σεμινάρια του ΠΜΣ και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι 120 ECTS.

Στο τέταρτο εξάμηνο του ΠΜΣ προβλέπεται η εκπόνηση της ΜΔΕ. Η ΣΕ, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, καθώς και ο προτεινόμενος επιβλέπων (αν δεν έχει ορισθεί ως επιβλέπων του μεταπτυχιακού φοιτητή ήδη από την έναρξη των μεταπτυχιακών σπουδών του) και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων (παρ. 4, άρθρο 34, Ν. 4485/2017). Ο επιβλέπων είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος και συμμετέχει στην τριμελή εξεταστική επιτροπή. Τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής μπορεί να είναι μέλη ΔΕΠ του οικείου Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ, ερευνητές από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του Ν. 4310/2014 και της Ακαδημίας Αθηνών, επισκέπτες καταξιωμένοι επιστήμονες από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο.

Η γλώσσα συγγραφής της ΜΔΕ είναι η ελληνική ή η αγγλική, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι και υπάρξει θετική σχετική απόφαση της ΣΕ. Το αντικείμενο της ΜΔΕ πρέπει να έχει ερευνητικό χαρακτήρα, να καταρτισθεί σύμφωνα με την επιστημονική μεθοδολογία του γνωστικού αντικειμένου, να περιλαμβάνει προσωπική συμβολή του γράφοντος στην έρευνα και να καταδεικνύει τη συνθετική του ικανότητα.

Η έκταση της ΜΔΕ ορίζεται μεταξύ **20.000-30.000** λέξεων περιλαμβανομένων των σημειώσεων, όχι όμως της βιβλιογραφίας, των περιεχομένων, λουπών πινάκων και εικονογράφησης. Το κυρίως κείμενο πρέπει να είναι γραμμένο με γραμματοσειρά Times New Roman, μεγέθους 12 στιγμών, σε 1,5 διάστιχο και με πλήρη στοίχιση. Οι σημειώσεις πρέπει να είναι γραμμένες με γραμματοσειρά Times New Roman, μεγέθους 10 στιγμών, σε μονό διάστιχο και με στοίχιση αριστερά. Το εξώφυλλο έχει λευκό υπόβαθρο. Χρησιμοποιείται 1,5 διάστιχο και στοίχιση στο κέντρο. Στην άνω αριστερά γωνία τοποθετείται το επίσημο λογότυπο του ΕΚΠΑ. Στο ανώτερο μέρος του εξωφύλλου αναγράφονται σε διαφορετικές παραγράφους τα εξής:

- Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας (γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών),
- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» (γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών),
- Ειδίκευση «...» (γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών),
- Ο τίτλος της ΜΔΕ (γραμματοσειρά Times New Roman 18 στιγμών),
- Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών),
- Το ονοματεπώνυμο φοιτητή (γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών),
- Τα ονόματα και η βαθμίδα των τριών βαθμολογητών (γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών).

Στο κατώτερο μέρος του εξωφύλλου, με γραμματοσειρά Times New Roman 14 στιγμών και με στοίχιση στο κέντρο, αναγράφεται ο τόπος (Αθήνα) ο χρόνος εκπόνησης της ΜΔΕ. Στο κείμενο της ΜΔΕ συμπεριλαμβάνεται υποχρεωτικά περίληψη στην ελληνική και αγγλική γλώσσα (έως 200 λέξεις εκάστη).

Η ΜΔΕ κατατίθεται στον επόπτη και στα υπόλοιπα δύο μέλη της εξεταστικής επιτροπής σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή τουλάχιστον δύο μήνες πριν από την ολοκλήρωση του χρόνου φοίτησης του φοιτητή. Για να εγκριθεί η εργασία ο φοιτητής οφείλει να την υποστηρίξει προφορικά ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής (παρ. 4, άρθρου 34 του Ν. 4485/2017). Η τελική βαθμολογία της ΜΔΕ προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών των τριών βαθμολογητών. Ο τελικός βαθμός του ΔΜΣ προκύπτει με ποσοστό 50% από τον μέσο όρο των βαθμολογιών στα έξι σεμινάρια και 50% από το βαθμό της ΜΔΕ. Οι ΜΔΕ αξιολογούνται με βαθμό της κλίμακας από ένα (1) έως 10 (δέκα) με ενδιάμεσες διαβαθμίσεις. Επιτυχής θεωρείται η αποφοίτηση με συνολικό βαθμό όχι χαμηλότερο του 7 (επτά).

Οι ΜΔΕ, εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή και πριν από την ορκωμοσία του υποψηφίου, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο ΠΕΡΓΑΜΟΣ, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ. Πριν από την ορκωμοσία, ο υποψήφιος υποχρεούται να καταθέσει στη Γραμματεία του ΠΜΣ σχετική βεβαίωση υποβολής της ΜΔΕ στο Ψηφιακό Αποθετήριο. Το Τμήμα δημοσιεύει στην ιστοσελίδα του το ονοματεπώνυμο του συγγραφέα, τον τίτλο της ΜΔΕ και περίληψη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

8. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

1. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του Α' Κύκλου Σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Τμήμα υποχρεούται να εξασφαλίσει στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (παρ. 3, άρθρο 34 του Ν. 4485/2017). Η Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία (ΦμεΑ) συμβάλλει στην επίτευξη ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, υποστηρικτικών τεχνολογιών πληροφορικής και υπηρεσιών πρόσβασης.

2. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του ΠΜΣ, διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του ΠΜΣ κ.ά. Ανά διετία, προβλέπεται οργάνωση μιας τουλάχιστον ημερίδας του ΠΜΣ, κατά την οποία παρουσιάζονται με μορφή ανακοινώσεων οι ΜΔΕ, καθώς και τα προσωρινά συμπεράσματα διδακτορικών διατριβών που είναι σε εξέλιξη. Η ημερίδα αυτή είναι δημόσια και γνωστοποιείται, με κατάλληλο τρόπο, στα μέλη της αντίστοιχης επιστημονικής κοινότητας.

3. Η Συνέλευση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, μετά την εισήγηση της ΣΕ, μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακού φοιτητή, εάν

- το ποσοστό απουσιών του ξεπερνά το 23% στο σύνολο μαθημάτων ενός εξαμήνου,
- δεν παρακολούθησε επιτυχώς τουλάχιστον δύο σεμινάρια κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων εξαμήνων των σπουδών του,
- δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα,

- υπερβεί τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχει παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις, όσον αφορά στην αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτώματων από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα,
- υποβάλει αίτημα (αυτοδικαίως),
- υποπέσει σε παράπτωμα που εμπίπτει στο δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας (Ν. 2121/93), κατά τη συγγραφή των προβλεπομένων εργασιών τους.

4. Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (παρ. 1, άρθρο 44 του Ν. 4485/2017), σύμφωνα με τη διαδικασία που προτείνει η ΣΕ και εγκρίνει η Συνέλευση του Τμήματος.

5. Η καθομολόγηση γίνεται τον Ιανουάριο, τον Ιούνιο και τον Οκτώβριο κάθε έτους, στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και σε χώρο του Τμήματος ή της Σχολής, παρουσία του Διευθυντή του ΠΜΣ ή του Αναπληρωτή του, του Προέδρου του Τμήματος ή του Αναπληρωτή του και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ΠΜΣ, απονέμεται ΔΜΣ στη «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης» / “Modern and Contemporary History and History of Art” στις εξής ειδικεύσεις:

1. Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία: ελληνοβενετικός, οθωμανικός, νεότερος ελληνικός κόσμος,
2. Ευρωπαϊκή Ιστορία,
3. Ιστορία της Τέχνης.

6. ΔΜΣ δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών Α' Κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωρισθεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (ΔΟΑΤΑΠ), σύμφωνα με τον Ν. 3328/2005 (Α' 80).

7. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος.

9. ΥΠΟΔΟΜΗ ΠΜΣ

1. Για την εύρυθμη λειτουργία του ΠΜΣ θα διατεθούν αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

2. Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του ΠΜΣ γίνεται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ, η οποία στελεχώνεται από ένα άτομο.

3. Η χρηματοδότηση του ΠΜΣ μπορεί να προέρχεται από:

- α) τον προϋπολογισμό του ΕΚΠΑ και των συνεργαζόμενων για την οργάνωσή του φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 43,
- β) τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,
- γ) δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 4270/2014 (ΦΕΚ 143, τχ. Α'), ή του ιδιωτικού τομέα,
- δ) πόρους από ερευνητικά προγράμματα,
- ε) πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών,

ς) μέρος των εσόδων του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ),

ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

4. Κατά τη λήξη της θητείας της ΣΕ, με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου και των λοιπών δραστηριοτήτων του ΠΜΣ, ο οποίος κατατίθεται στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ (παρ. 2, άρθρο 44 του Ν. 4485/2017). Ο εν λόγω απολογισμός, με ευθύνη της Κοσμητείας, αποστέλλεται αμελλητί στα μέλη της ΕΣΕ (παρ. 5, άρθρο 44 του Ν. 4485/2017).

5. Η εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση του ΠΜΣ θα γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του Ν. 4485/2017.

10. ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΜΣ

Οι διδάσκοντες του ΠΜΣ, προέρχονται, τουλάχιστον κατά 60%, από:

- μέλη ΔΕΠ του Τμήματος,

- μέλη ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ του Τμήματος, κατόχους διδακτορικού διπλώματος εκτός κι αν το γνωστικό τους αντικείμενο είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας, για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθως η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής,

- ομότιμους καθηγητές (άρθρο 69, Ν. 4386/2016) και αφυπηρητήσαντα μέλη ΔΕΠ του οικείου Τμήματος,

- διδάσκοντες σύμφωνα με το ΠΔ. 407/1980 (ΦΕΚ 112, τχ. Α'),

- επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους κάτοχους διδακτορικού διπλώματος, οι οποίοι μπορεί να απασχολούνται ως ακαδημαϊκοί υπότροφοι, με απόφαση της Συνέλευσης και πράξη του Προέδρου του οικείου Τμήματος, για τη διεξαγωγή διδακτικού και ερευνητικού έργου, καθοριζόμενοι με τη σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ του ακαδημαϊκού υποτρόφου και του Πρύτανη του οικείου ΑΕΙ (παρ. 7, άρθρο 29 του Ν. 4009/2011).

Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης το Τμήματος ανατίθεται διδασκαλία σε

- μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ,

- ερευνητές από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του Ν. 4310/2014 και της Ακαδημίας Αθηνών,

- επισκέπτες καταξιωμένους επιστήμονες από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους που κατέχουν διδακτορικό δίπλωμα με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ,

- επισκέπτες μεταδιδακτορικούς ερευνητές, Έλληνες ή αλλοδαπούς νέους επιστήμονες, κάτοχους διδακτορικού διπλώματος (παρ. 7, άρθρο 16 του Ν.4009/2011),

ή γίνονται νέες προσλήψεις/συμβάσεις, σύμφωνα με τα ανωτέρω (παρ. 1, 2, 5 & 6, άρθρο 36 του Ν.4485/2017).

Η ανάθεση διδασκαλίας μαθημάτων, σεμιναρίων και ασκήσεων του ΠΜΣ γίνεται ύστερα από εισήγηση της ΣΕ και έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ / WINTER SEMESTER

<p>1915</p>	<p>«Ο Ελληνο-λατινικός Κόσμος (13ος-18ος αι.)»</p> <p>Εκκλησία και Κοινωνία στην ελληνο-λατινική Ανατολή (13ος-18ος αι.)</p> <p><i>A. Παπαδία-Λάλα σε συνεργασία με τους Χ. Γάσπαρη (Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών) και Κ. Λαμπρινό (Κέντρο Ερέυνης του Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών)</i></p> <p>Church and Society in the Greek-Latin East (13th-18th c.)</p> <p><i>A. Papadia-Lala in collaboration with Ch. Gasparis (National Hellenic Research Foundation/Institute of Historical Research) and K. Lambrinos (Academy of Athens/ Research Centre for Medieval and Modern Hellenism)</i></p>
<p>1917</p>	<p>Η ελληνική επανάσταση και η εποχή των επαναστάσεων</p> <p><i>B. Σειρηνίδου</i></p> <p>The Greek Revolution and the Age of the Revolutions</p> <p><i>V. Seirinidou</i></p>
<p>1919</p>	<p>Πολιτικές διαχείρισης του παρελθόντος: Η μακρά διαδικασία αναγνώρισης της ελληνικής Αντίστασης (1944-2006)</p> <p><i>B. Καραμανωλάκης και Δ. Λαμπροπούλου</i></p> <p>Politics of the past: The long process of legal recognition of the Resistance in Greece (1944-2006)</p> <p><i>V. Karamanolakis and D. Lambropoulou</i></p>

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ / SPRING SEMESTER

<p>1918</p>	<p>Συγκρίνοντας δύο Βαλκανικές επαναστάσεις του 19ου αιώνα: η περίπτωση της Σερβικής (1804) και της Ελληνικής</p>
--------------------	--

	<p>Επανάστασης (1821) <i>Μ.Ευθυμίου</i></p> <p>Serbian (1804) and Greek (1821) Revolution: comparing two Balkan Revolutions of the 19th century <i>Μ.Εφθymiου</i></p>
1920	<p>"Τα πάντα γύρω από το sex": Γάμος, μοιχεία, διαζύγιο, παρθενοφθορία και βιασμός στο βενετικό Ιόνιο (18ος αι.). <i>Κ. Κωνσταντινίδου</i></p> <p>"All about sex": Marriage, divorce, adultery, defloration and rape in the Ionian Islands under Venetian rule during the 18th century <i>Κ. Konstantinidou</i></p>
1922	<p>Η οθωμανική εξουσία από την σκοπιά των χρονικών των συντεταγμένων στην ελληνική γλώσσα (β' μισό 15^{ου}-τέλη 16^{ου} αιώνα). <i>Π. Κονόρτας</i></p> <p>The Ottoman Administration through Chronicles written in Greek Language (ca. 1453-ca. 1600). <i>P. Konortas</i></p>
1924	<p>Η συγκρότηση των ανθρωπιστικών επιστημών στην Ελλάδα κατά τον 19^ο αιώνα <i>Σ. Ματθαίου</i></p> <p>Establishing the humanities in nineteenth-century Greece <i>S. Mathaiou</i></p>
1926	<p>Ο ελληνικός Μεσοπόλεμος (1922-1940): κοινωνία και πολιτικοί θεσμοί <i>Σπ. Πλουμίδης</i></p> <p>Modern Greece in the inter-war period, 1922-40: social history and political institutions <i>Sp. Ploumidis</i></p>
1944	<p>Η μεταπολεμική ελληνική εξωτερική πολιτική: βαθύτερες δυνάμεις, εθνικές εμπειρίες, περιφερειακές πιέσεις, και το διεθνές σκηνικό <i>Ε. Χατζηβασιλείου</i></p>

	<p>Post-war Greek Foreign Policy: the Realities behind Diplomacy, National Experience, Regional Pressures and the International Setting</p> <p><i>E. Hatzivassiliou</i></p>
1928	<p>Φύλο και εργασία στη σύγχρονη ελληνική ιστορία</p> <p><i>Δ. Λαμπροπούλου</i></p> <p>Gender and Work in Contemporary Greek History</p> <p><i>D. Lambropoulou</i></p>

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΠΑΠΑΔΙΑ-ΛΑΛΑ σε συνεργασία με τους: ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΟ ΓΑΣΠΑΡΗ και ΚΩΣΤΑ ΛΑΜΠΡΙΝΟ / ANASTASIA PAPADIA-LALA in collaboration with CHARALAMBOS GASPARI and KOSTAS LAMBRINOS

Χειμερινό εξάμηνο/ Winter semester

Μεταπτυχιακό σεμινάριο «Ο Ελληνο-λατινικός Κόσμος (13ος-18ος αι.)»

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με το Κέντρο Ερεύνες του Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών και το Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών.

A. Παπαδία-Λάλα σε συνεργασία με τους Χ. Γάσπαρη και Κ. Λαμπρινό

Θέμα: Εκκλησία και Κοινωνία στην ελληνο-λατινική Ανατολή (13ος-18ος αι.)

Subject: Church and Society in the Greek-Latin East (13th-18th c.)

A. Papadia-Lala in collaboration with Ch. Gasparis and C. Lambrinos

Περίληψη: Μετά το 1204, στις υπό τους Βενετούς και άλλους Δυτικούς κυριάρχους ελληνικές περιοχές, διαμορφώθηκε μια νέα εκκλησιαστική πραγματικότητα, με κύριο γνώρισμα την υπερέχουσα θεσμική θέση της Λατινικής Εκκλησίας έναντι της έως τότε επικρατούσας Ορθόδοξης Εκκλησίας. Στο σεμινάριο θα μελετηθεί ο πολύπλευρος, διακριτός αλλά και αλληλοσυνδεδεμένος ρόλος της Ορθόδοξης και της Λατινικής Εκκλησίας σε όλο το φάσμα της δημόσιας και ιδιωτικής ζωής στην ελληνολατινική Ανατολή, και ιδιαίτερος η σύνδεσή τους με τις τοπικές κοινωνίες. Ειδικότερα, θα μελετηθούν: οι σχέσεις των δύο Εκκλησιών με τις πολιτικές Αρχές κάθε περιοχής, με τα μέλη των διαφόρων κοινωνικών στρωμάτων αλλά και μεταξύ

τους· η κοινωνική προέλευση ιερωμένων και μοναχών των δύο Εκκλησιών και οι εσωτερικές ιεραρχήσεις τους· η ανάμιξη των δύο Εκκλησιών (επισκοπών, μοναχικών ταγμάτων, μοναχικών κοινοτήτων κ.ά.) και μεμονωμένων ατόμων-μελών τους στα οικονομικά πράγματα· η φιλανθρωπική και εκπαιδευτική τους δραστηριότητα· η συνεισφορά τους, ανάλογα με τη δογματική τους κατεύθυνση, στην προαγωγή όχι μόνο της θεολογίας αλλά και της λογοτεχνίας και της τέχνης· και, τέλος, η συμβολή τους στη διαμόρφωση ταυτοτήτων και ιδεολογικών ρευμάτων. Στόχος του σεμιναρίου είναι μια σφαιρική και με νέες οπτικές προσέγγιση της Εκκλησίας, σε συνάρτηση με ευρύτερα κοινωνικά συμφραζόμενα και ως ενός από τους κύριους παράγοντες της ιστορικής εξέλιξης στον κόσμο της ελληνο-λατινικής Ανατολής. Θα αξιοποιηθούν πρωτογενείς ιστορικές πηγές, και ιδιαίτερος δημόσια και συμβολαιογραφικά έγγραφα.

Σημ. Το σεμινάριο θα διδαχθεί επί δεκατρείς εβδομάδες κατ' ελάχιστον, επί τρεις ώρες την εβδομάδα. Πέντε εκ των ανωτέρω τριώρων μαθημάτων του σεμιναρίου έχουν τον χαρακτήρα των ανοικτών συναντήσεων-διαλέξεων.

Summary: After 1204, a new ecclesiastical reality took shape in the Greek lands under the Venetians and other Western suzerains, its chief feature being the dominant institutional status of the Latin Church over the previously prevailing Orthodox Church. This seminar will study the multifaceted roles of the Orthodox and the Latin Church, roles that were intertwined and that influenced the whole spectrum of public and private life in the Greek-Latin East, with particular focus being placed on their connection with the local societies. More specifically, the issues that will be treated are: the relations of the two Churches with the political authorities of each Greek region, with the members of the various social strata, as well as between themselves; the social origins of the clergymen and monks of the two Churches and their respective internal hierarchies; the involvement in financial affairs of the two Churches (via, inter alia, bishops, monastic orders, and monastic communities) and of individual persons-members of theirs; their philanthropic and educational activities; their contribution to the promotion not only of theology but also of literature and the arts; and, finally, their role in the molding of identities and ideological trends. By incorporating new and original perspectives and viewpoints, the seminar aims to achieve a comprehensive understanding of the Church of that age as it related to broader social contexts and constituting as it did one of the chief factors in the historical development of the world of the Greek-Latin East. Primary historical sources, and particularly public and notarial documents, will be utilized.

Note: The seminar course will be taught in weekly 3-hour lessons over a minimum of 13 weeks. Five of the 3-hour seminar lessons will have the character of open meetings/lectures.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selective bibliography

Δεσποτάκης, Ε. 2015. *Ενωτικοί Έλληνες στη Βενετία και το δίκτυο των Φιλενωτικών της Κρήτης (15ος αι.)*. (Αδημοσίευτη) διδακτορική διατριβή. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Αθήνα

- Καρύδης, Σπ. 2010. «Οργάνωση της ορθόδοξης Εκκλησίας». Στο Μαλτέζου, Χρ. (επιμ.). *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα. Προσεγγίζοντας την ιστορία της*, τ. Α', Αθήνα - Βενετία: 295-326
- Κουμανούδη, Μ. 2011. *Οι Βενεδικτινοί στην Ελληνολατινική Ανατολή. Η περίπτωση της μονής του Αγίου Γεωργίου Μείζονος Βενετίας (11ος-15ος αι.)*. Αθήνα - Βενετία
- Λαμπρινός, Κ. Ε. 2006. «Η λατινική επισκοπή Μυλοποτάμου. Όψεις της εκκλησιαστικής και οικονομικής οργάνωσης (16ος αι.)». *Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου: Ο Μυλοπόταμος από την αρχαιότητα έως σήμερα*, τ. 6. Ρέθυμνο: 37-65
- Μαλτέζου, Χρ. 2017. *Σχέσεις της μονής Πάτμου με τον δυτικό κόσμο. Αρχειακές αποδείξεις (13ος-18ος αι.)*. τ. Α'-Β'. Αθήνα
- Μανούσας, Μ. Ι. 1958-1959. «Αρχιερείς Μεθώνης, Κορώνης και Μονεμβασίας γύρω στα 1500. Πελοποννησιακά 3-4: 95-147
- Μιχάλαγα, Δ. 2008. *Συμβολή στην εκκλησιαστική ιστορία της Πελοποννήσου κατά την Β' Βενετοκρατία (1685-1715)*. Αθήνα 2008
- Πανοπούλου, Α. 2012. *Συντεχνίες και θρησκευτικές αδελφότητες στη βενετοκρατούμενη Κρήτη*. Αθήνα - Βενετία
- Παπαδάκη, Α. 1995. *Θρησκευτικές και Κοσμικές Τελετές στη Βενετοκρατούμενη Κρήτη*. Ρέθυμνο
- Παπαδία-Λάλα, Α. 1996. *Ευαγή και νοσοκομειακά ιδρύματα στη βενετοκρατούμενη Κρήτη*. Βενετία
- Τοιρπανλής, Ζ.Ν. 1985. «Κατάστιχο Εκκλησιών και Μοναστηριών του Κοινού» (1248-1548). *Συμβολή στη μελέτη των σχέσεων Πολιτείας και Εκκλησίας στη βενετοκρατούμενη Κρήτη*. Ιωάννινα
- Τοίτσας, Α.Χ. 1969. *Η Εκκλησία της Κερκύρας κατά την Λατινοκρατίαν (1267-1797)*. Κέρκυρα
- Φώσκολος, Μ. 2010. «Η οργάνωση της καθολικής εκκλησίας», και «Η εκκλησία (13ος-18ος αι.)». Στο Μαλτέζου, Χρ. (επιμ.), *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα*. Α'-Β': 337-354, 857-870
- Fedalto G. 1973, 1976, 1978. *La chiesa Latina in Oriente*, τ. I-III. Verona
- Tsougarakis, N. I. 2012. *The Latin Religious Orders in Medieval Greece. 1204-1500*, Turnhout

ΒΑΣΩ ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ/ VASSO SEIRINIDOU

Χειμερινό εξάμηνο/ Winter semester

Θέμα: Η ελληνική επανάσταση και η εποχή των επαναστάσεων

Subject: The Greek Revolution and the Age of the Revolutions

Περίληψη: Προσεγγίζοντας την ελληνική επανάσταση από τη σκοπιά της παγκόσμιας ιστορίας των επαναστάσεων του τέλους του 18ου και του πρώτου μισού του 19ου αιώνα, το σεμινάριο έχει στόχο, αφενός, να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με την πλούσια θεωρητική παραγωγή για το επαναστατικό φαινόμενο και αφετέρου να αναζητήσει τους αρμούς σύνδεσης της ελληνικής επανάστασης με τις επαναστάσεις της εποχής της. Με πεδίο αναφοράς τον μεσογειακό κυρίως χώρο, οι συνδέσεις θα αναζητηθούν στην πολιτικοοικονομική και διπλωματική συγκυρία, στα πολιτικά προγράμματα και λεξιλόγια των επαναστάσεων της εποχής, στις επικοινωνιακές πρακτικές των επαναστατών και σε πρακτικές πολιτικής τους νομιμοποίησης.

Summary: Approaching the Greek Revolution of 1821 from the perspective of the global history of the revolutions of the late 18th and the early 19th century, the seminar aims, on the one hand, to familiarize students with the rich literature on the revolutionary phenomenon and, on the other, to look for the junctures of the Greek Revolution with the revolutions of its time. With reference to the Mediterranean context in particular, links will be sought in the political and diplomatic context, the political programmes and vocabularies of the revolutions of the time, the communicative practices of the revolutionaries and their legitimacy policies.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selective bibliography

- Anscombe, Fr. 2012. "The Balkan Revolutionary Age", *The Journal of Modern History* 84: 572-606
- Armitage, D. 2008. *The Declaration of Independence: A Global History*. Harvard
- Baker, K., M., Edelstein, D. 2015. *Scripting Revolutions: A Historical Approach to the Comparative Study of the Revolutions*. Stanford
- Bayly, Chr. 2010. "The Age of Revolutions in Global Context: An Afterword", στο D. Armitage, S. Subrahmanyam (επιμ.), *The Age of Revolutions in Global Context, c.1760-1840*. London
- Διαμαντούρος, Ν. 2002. *Οι απαρχές συγκρότησης σύγχρονου κράτους στη Ελλάδα, 1821-1828*, Αθήνα
- Hering, G. 1996. "Σχετικά με το πρόβλημα των επαναστατικών εξεγέρσεων στις αρχές του 19ου αιώνα", *Τα Ιστορικά* 24/25: 105-120
- Hobsbawm, E.J. 1990. *Η εποχή των επαναστάσεων, 1789-1848*, Αθήνα
- Κατσιαρδή-Hering, Όλ. 2014. "Από τις εξεγέρσεις στις επαναστάσεις των χριστιανών υποτελών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (περ. 1530 - 1821). Μια απόπειρα τυπολογίας", στο Α. Λυμπεράτος (επιμ. ελληνικής έκδοσης), *Τα Βαλκάνια. Εκσυγχρονισμός, ταυτότητες, ιδέες*, Συλλογή κειμένων προς τιμήν της καθηγήτριας Νάντιας Ντάνοβα, Ηράκλειο: 575-618
- Pecout, G. 2009. "Ελληνική Επανάσταση: η ιδρυτική στιγμή των μεσογειακών πολιτικών αλληλεγγύης", στο Π. Πιζάνιας (επιμ.), *Η ελληνική επανάσταση του 1821: ένα ευρωπαϊκό γεγονός*, Αθήνα: 119-130
- Tilly, Ch. 1997. *Οι ευρωπαϊκές επαναστάσεις 1492-1992*, Αθήνα
- Yaycioglu, A. 2016. *Partners of the Empire: The Crisis of the Ottoman Order in the Age of Revolutions*, Stanford

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΑ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ / VAGELIS KARAMANOLAKIS, DIMITRA LAMBROPOULOU

Σε συνεργασία με τις ερευνήτριες Ελένη Κούκη και Μάγδα Φυτιλή, του προγράμματος «*Politics of Recognition: The Afterlife of the Greek Resistance in Law, History, and Memory*» (ΕΛΙΔΕΚ)

Χειμερινό εξάμηνο / Winter Semester

Τίτλος: Πολιτικές διαχείρισης του παρελθόντος: Η μακρά διαδικασία αναγνώρισης της ελληνικής Αντίστασης (1944-2006)

Subject: Politics of the past: The long process of legal recognition of the Resistance in Greece (1944-2006)

Περίληψη: Μετά τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, όλα τα ευρωπαϊκά κράτη βρέθηκαν αντιμέτωπα με τις κληρονομίες αυτής της τραυματικής και συχνά συγκρουσιακής εμπειρίας. Επρόκειτο για κληρονομίες όχι μόνο δύσκολες, αλλά και κρίσιμες για την επεξεργασία και την εδραίωση των μεταπολεμικών πολιτικών. Στόχος του σεμιναρίου είναι να μελετηθούν οι πολιτικές διαχείρισης του συγκεκριμένου παρελθόντος ως μια νέα μορφή κρατικών πολιτικών οι οποίες στόχευαν στην εκ νέου αποκατάσταση του κοινωνικού ιστού και στη νομιμοποίηση των μεταπολεμικών κυβερνήσεων, χρησιμοποιώντας ως εργαλεία την αποδοχή και τον αποκλεισμό ενός ευρέος φάσματος πρακτικών και συμπεριφορών που είχαν λάβει χώρα στα χρόνια του πολέμου.

Μετά από μια πρώτη θεωρητική προσέγγιση αυτών των πολιτικών έμπρακτης διαχείρισης του παρελθόντος, θα εξεταστεί η ελληνική περίπτωση της αναγνώρισης της Αντίστασης ως ένα παράδειγμα εθνικό με διεθνή συμφραζόμενα. Η αναγνώριση της Αντίστασης στην Ελλάδα υπήρξε μία μακρά διαδικασία που οδήγησε στην επικράτηση πρωτόγνωρων σε ένταση και πυκνότητα πολιτικών που επηρέασαν ευρύτερα τη μεταπολεμική κοινωνία και τη λειτουργία του πολιτικού συστήματος για τουλάχιστον μισό αιώνα: πολιτικές συμβολικής και υλικής αποκατάστασης, πολιτικές ενσωμάτωσης και αποκλεισμού. Το σεμινάριο εξετάζει αυτές τις διαδικασίες σε μια μακρά χρονική διάρκεια, από το 1944, αμέσως μετά την απελευθέρωση της χώρας, μέχρι και το 2006, όταν λειτούργησαν για τελευταία φορά επιτροπές κρίσεων σχετικές με το θέμα.

Στο πλαίσιο του σεμιναρίου, η *αναγνώριση* της ελληνικής Αντίστασης θα εξεταστεί ως: α) μια πολιτικο-νομική διαδικασία, με κεντρική έννοια αυτήν της δικαιοσύνης, β) ένα πολιτικό αίτημα, ακριβέστερα ένα αίτημα ένταξης στο πολιτικό σύστημα, γ) μία εκδοχή κοινωνικής πολιτικής, αλλά και κοινωνικών διακρίσεων, με σημαντικές υλικές πτυχές, δ) ένα πεδίο διαπάλης διαφορετικών ομάδων και συσσωματώσεων, ε) ένα χρέος μνήμης. Επιπλέον, θα προσεγγιστεί ως διαδικασία που αποτέλεσε τη νοηματοδότηση της ίδιας της Αντίστασης –και, στο μέτρο που είχαμε πολλαπλές αναγνωρίσεις, τις πολλαπλές ανανοηματοδοτήσεις της–, καθώς και ένα διαρκές έναυσμα για την αφηγηματοποίηση του παρελθόντος.

Summary: After the end of World War II, all European countries had to face the legacies of that traumatic and often conflictual experience. The seminar aims at analyzing the politics of dealing with the war past as new forms of state policies that sought to restore the social balance and legitimize postwar governments by means of validating or disqualifying a wide range of practices and behaviors, which had occurred during the war. After an introductory theoretical approach to these policies, we shall examine the Greek case of the recognition of the Resistance as a national example within an international context. The recognition of the Resistance in Greece constituted a long process which entailed public policies that affected the formation of both society and the political system for at least half a century: politics of symbolic and material restitution, as well as of inclusion and exclusion. The seminar will explore the recognition of the Greek Resistance as: a) an institutional-legal process that had as its key concept the notion of justice, b) a political demand of inclusion in the political system, c) a policy of welfare and discrimination at the same breath, d) an area of conflict between different groups and associations, e) a moral duty of memory. Furthermore, the rather long chronicle of recognition will be also studied as a process in the course of which narrativization of the past was set in motion and “Resistance” was being (re)conceptualized.

Βιβλιογραφία

- Αντωνίου, Γ., Πασχαλούδη, Ελ. 2014. «“Το άψογο πρόσωπο της ιστορίας θολώνει”: η αναγνώριση της εαμικής Αντίστασης και το πολιτικό σύστημα (1945-1995)», στο Β. Γούναρης (επιμ.), *Ήρωες των Ελλήνων. Οι καπετάνιοι, τα παλικάρια και η αναγνώριση των εθνικών αγώνων 19ος - 20ός αιώνας*, Αθήνα, Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων: 257-331.
- Avgeridis, M. 2017. “Debating the Greek 1940s: histories and memories of a conflicting past since the end of the Second World War”, *Historiein*16/1-2: 8-46.
- Berger, St. 2005. “A Return to National Paradigm? National History Writing in Germany, Italy, France, and Britain from 1945 to the Present”, *The Journal of Modern History*77/3: 629-667.
- Bevernage, B., Wouters, N. 2018 (επιμ.) *The Palgrave Handbook of State-Sponsored History after 1945*, London
- Γαρδικα, Κ., Δρουμπούκη, Αν.-Μ., Καραμανωλάκης, Β., Ράπτης, Κ. 2015 (επιμ.). *Η μακρά σκιά της δεκαετίας του '40. Πόλεμος - Κατοχή - Αντίσταση - Εμφύλιος (Τόμος αφιερωμένος στον Χάγκεν Φλάισερ)*, Αθήνα
- Δορδανάς, Στρ. 2011. *Η γερμανική στολή στη ναφθαλίνη. Επιβιώσεις του δοσιλογισμού στη Μακεδονία, 1945-1974*, Αθήνα
- Δορδανάς, Στρ., Βάτιος Κ. 2014. «Η αναγνώριση των μη εαμικών αντιστασιακών οργανώσεων (1945-1974)», στο Β. Γούναρης (επιμ.), *Ήρωες των Ελλήνων. Οι καπετάνιοι, τα παλικάρια και η αναγνώριση των εθνικών αγώνων 19ος - 20ός αιώνας*, Αθήνα, Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων: 181-256.

Frei, N. 1997. *Adenauer's Germany and the Nazi Past: The Politics of Amnesty and Integration*, New York

Καραμανωλάκης, Β. 2019. *Ανεπιθύμητο παρελθόν. Οι φάκελοι κοινωνικών φρονημάτων στον 20ό αιώνα και η καταστροφή τους*, Αθήνα,

Κουσουρής, Δ. 2014. *Δίκες των δοσιλόγων, 1944-1949. Δικαιοσύνη, συνέχεια του κράτους και εθνική μνήμη*, Αθήνα.

Κωστόπουλος, Τ. 2005. *Η αυτολογοκριμένη μνήμη. Τα Τάγματα Ασφαλείας και η μεταπολεμική εθνικοφροσύνη*, Αθήνα

Λιάκος, Αντ. 2007. *Πώς το παρελθόν γίνεται ιστορία;*, Αθήνα.

Lagrou, P. 1999. *The Legacy of Nazi Occupation. Patriotic Memory and National Recovery in Western Europe, 1945-1965*, Cambridge

Τζούκας, Β. 2010. «Η αναγνώριση της Εθνικής Αντίστασης», στο Β. Βαμβακάς - Π. Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Η Ελλάδα στη δεκαετία του '80. Κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό λεξικό*, Αθήνα: 133-136.

Τζούκας, Β., Βαφέας, Ν. 2010. «Από την Αντίσταση στη Βουλή: πρώην εδρείτες στα κοινοβουλευτικά έδρανα», *Δοκιμές 15-16*: 349-366.

Φλάισερ, Χ. 2008. *Οι πόλεμοι της μνήμης. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος στη δημόσια ιστορία*, Αθήνα.

Φυτιλή, Μάγδα, «Λωτοφάγοι και Ηρόστρατοι: μνήμες του '40 στον πολιτικό λόγο των κομμάτων κατά τη δεκαετία του '80», στο: Μ. Αυγερίδης - Ε. Γαζή - Κ. Κορνέτης (επιμ.), *Μεταπολίτευση. Η Ελλάδα στο μεταίχμιο δύο αιώνων*, Αθήνα, Θεμέλιο, 2015, σ. 29-39.

Χατζηβασιλείου, Ευάνθης (εισαγωγή-σχολιασμός), *Ανδρέας Παπανδρέου: η αναγνώριση της Εθνικής Αντίστασης (1982)*, Αθήνα, Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, 2010.

MARIA EYΘYMIΟΥ/ MARIA EFTHYMIΟΥ

Εαρινό εξάμηνο/ Spring semester

Θέμα: "Συγκρίνοντας δύο Βαλκανικές επαναστάσεις του 19ου αιώνα: η περίπτωση της Σερβικής (1804) και της Ελληνικής Επανάστασης (1821)

Subject: "Serbian (1804) and Greek (1821) Revolution: comparing two Balkan Revolutions of the 19th century"

Θέμα: Στο σεμινάριο αυτό θα εξετασθούν θέματα που αφορούν την οργάνωση και την εξέλιξη των δύο επαναστάσεων καθώς και τους στόχους και τις ωριμάνσεις τόσο της κοινωνίας όσο και των πρωταγωνιστών του κάθε εγχειρήματος. Η σύγκριση παρουσιάζει ενδιαφέρον καθώς οι δύο επαναστάσεις συμβαίνουν σε δύο πολύ

διαφορετικές κοινωνίες της Βαλκανικής, σε μία Αυτοκρατορία υπό πολιτική και κοινωνική μετάλλαξη.

Summary: In this seminar will be analyzed the organization and the evolution of the Serbian and of the Greek Revolution, the targets of their protagonists as well as their failures and achievements. The comparison is interesting given the fact that both revolutions happened in two very different Balkan societies, in an Empire under social and political transformation.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία / Selective Bibliography

Batakovic, D. "A Balkan- Style French Revolution? The 1804 Serbian Uprising in European Perspective", *Balkanica* 36 (2005) 113-128

Djordjevic, D. and Fischer -Galati, St. *The Balkan Revolutionary Tradition*, New York 1981

Jelavich, B. *Ιστορία των Βαλκανίων, 18ος -19ος αι.*, εκδ. Πολύτροπον, Αθήνα 2006

Kitromilides, P. "Balkan mentality": history, legend, imagination", in *Nations and Nationalism* 2(1996)

Pavlowitch, St. "Society in Serbia, 1791 -1830", in Clogg, R. (ed), *Balkan Society in the Age of Greek Independence*, Barnes and Nobles, New Jersey 1981

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ/ KATERINA KONSTANTINIDOU

Εαρινό εξάμηνο/ Spring semester

Θέμα: "Τα πάντα γύρω από το *sex*": Γάμος, μοιχεία, διαζύγιο, παρθενοφθορία και βιασμός στο βενετικό Ιόνιο (18ος αι.).

Subject: "All about *sex*": Marriage, divorce, adultery, defloration and rape in the Ionian Islands under Venetian rule during the 18th century.

Περίληψη: Πως μέσα από υποθέσεις συζυγικών συγκρούσεων, ανάρμοστης σεξουαλικής συμπεριφοράς έγγαμων ανδρών, κυρίως όμως γυναικών, αθετήσεις υποσχέσεων γάμου και βιασμού διαγράφονται σχέσεις εξουσίας και πως αντανακλώνται σε αυτές κοινωνικές και έμφυλες ιεραρχίες στις βενετικές κτήσεις του Ιονίου κατά τον τελευταίο αιώνα της βενετικής παρουσίας; Σε ποιο βαθμό η σεξουαλική παρέκκλιση απειλεί δομικούς άξονες του βενετικού πολιτικού-πατριαρχικού συστήματος και πως μέσα από τις υποθέσεις, κυρίως, διαζυγίων και παράνομων γάμων αποκαλύπτονται οι ρωγμές του; Πως νοηματοδοτείται η έννοια

του σεξουαλικού εγκλήματος και σε ποιο βαθμό οι υπήκοοι αφομοιώνουν ή κάνουν χρήση δικαστικών πρακτικών της Κυριάρχου ή της Εκκλησίας; Πως το κράτος και η Εκκλησία, καθολική και ορθόδοξη, παρεμβαίνουν και κανονικοποιούν τη σεξουαλικότητα, "εισβάλλοντας" στη σφαίρα του ιδιωτικού; Και τέλος, σε ποιο βαθμό μέσα από αρχειακό υλικό αναδεικνύονται συναισθήματα και κοινωνικές συμπεριφορές;

Τα παραπάνω ερωτήματα θα απασχολήσουν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, οι οποίοι θα μελετήσουν τη βιβλιογραφία και θα αναλύσουν σχετικό αρχειακό υλικό.

Summary: How are social and gender hierarchies, and power relations in the Ionian Islands during the last century of the Venetian rule highlighted and reflected through marital conflicts, inappropriate sexual behavior of married men and, especially, married women, broken marriage promises, and rapes? To what extent does the sexual deviation threaten the structures of the Venetian political-patriarchal system, and to what extent do divorces and illegal marriages reveal its ruptures? How is sexual crime conceptualized and to what extent do the Venetian subjects assimilate or use the legal practices of the Dominant or of the Orthodox Church? How do the State and the Church, Catholic and Orthodox, intervene and regularize sexual life by "invading" the private sphere? Lastly, to what extent do sentiments, affections and social behaviors emerge through the archive material?

All these questions will be discussed in the course of the seminar, during which students will study the literature in order to use it in the analysis of the archival evidence.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία/ Select Bibliography

Cristellon, C. 2017. *Marriage, the Church, and its Judges in Renaissance Venice, 1420-1545*. Illinois

Ferraro, J. M. 2001. *Marriage Wars in Late Renaissance Venice*. Oxford

Hacke, D. 2004. *Women, Sex and Marriage in Early Modern Venice*. Aldershot

Καπάδοχος, Δ. Χ. 1980. *Το διαζύγιο και οι λόγοι διαζυγίου στην Κέρκυρα την ενετική περίοδο (1386-1797)*. Αθήνα

Καπάδοχος, Δ. Χ. 1990. *Η απονομή της δικαιοσύνης στην Κέρκυρα από τους μεγάλους πρωτοπαλάδες την ενετική περίοδο (1386-1797) σύμφωνα με τα ανέκδοτα έγγραφα του Ιστορικού Αρχείου Κέρκυρας*. Αθήνα

Plebani, T. 2012. *Un secolo di Sentimenti. Amori e conflitti generazionali nella Venezia del Settecento*. Venezia

Πλουμιδης, Σπ. Γ. 2008. *Γυναίκες και γάμος στην Κέρκυρα. Έμφυλες σχέσεις και οικονομικές δραστηριότητες*. Κέρκυρα

Ruggiero, G. 1985. *Binding Passions: Tales of Magic, Marriage, and Power at the End of the Renaissance*. Oxford

Ruggiero, G. 1985. *The Boundaries of Eros: Sex Crime and Sexuality in Renaissance Venice*. Oxford

Seidel Menchi S., Guaglioni D. (επιμ.)2000. *Coniugi nemici. La separazione in Italia dal XII al XVIII secolo*. Bologna

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΚΟΝΟΡΤΑΣ/ PARASKEVAS KONORTAS

Εαρινό εξάμηνο/ Spring semester

Θέμα: Η οθωμανική εξουσία από την σκοπιά των χρονικών των συντεταγμένων στην ελληνική γλώσσα (β' μισό 15^{ου}-τέλη 16^{ου} αιώνα).

Subject: The Ottoman Administration through Chronicles written in Greek Language (ca. 1453-ca. 1600).

Περίληψη: Το σεμινάριο θα εστιάσει στην εικόνα που αποδίδουν για την οθωμανική εξουσία τα χρονικά που έχουν συνταχθεί σε ελληνική γλώσσα και τα οποία καλύπτουν την περίοδο από την άλωση της Κωνσταντινούπολης μέχρι και τα τέλη περίπου του 16^{ου} αιώνα (ενδεικτικά αναφέρονται πέρα από τους τέσσερις χρονικογράφους της Άλωσης (Δούκας, Σφραντζής, Χαλκοκονδύλης, Κριτόβουλος), η «Εκθεσις χρονική» (γύρω στο 1543), η «Πατριαρχική Κωνσταντινουπόλεως Ιστορία» (1578) και το «Χρονικό του Ψευδοδωροθέου» (τέλος του 16^{ου} αιώνα). Ειδικότερα θα μελετηθεί ο τρόπος με τον οποίον αποδίδεται στα παραπάνω κείμενα η δομή και η θεσμική οργάνωση, η οικονομία και η κοινωνία του οθωμανικού κράτους. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στο ζήτημα της πολιτικής ιδεολογίας, δηλαδή στη θεώρηση των Οθωμανών ως «αλλόπιστων», «δυναστών», «καταστροφών του πολιτισμού» ή αντίθετα ως «οργάνων της Θείας Πρόνοιας» ή «νομίμων κατόχων της εξουσίας». Οι διαφορετικές προσεγγίσεις των χρονικογράφων στα παραπάνω ζητήματα φαίνεται να τελούν σε άμεση συνάρτηση αφενός μεν με το αν πρόσκεινται στην Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία («Ενωτικοί») ή αντίθετα στο Ορθόδοξο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, αφετέρου δε με την χρονική στιγμή κατά την οποία συνέθεσαν τα κείμενά τους. Είναι αυτονόητη η διασταύρωση των παραπάνω με την βοήθεια της υπάρχουσας βιβλιογραφίας της σχετικής με την οργάνωση και συγκρότηση του οθωμανικού κράτους, καθώς και με την θέση των ορθόδοξων υπηκόων των σουλτάνων μετά την πτώση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Summary: The seminar will focus on the information provided about the Ottoman administration by the Greek chronicles that cover the period from ca. 1453 till around the end of the 16th century. As indicative examples, except the four “chronicles relating the Fall of Constantinople” (Ducas, Sphrantzes, Chalcocondylas, Critobulus) we mention the “Ecthesis Chronica” (ca 1543), the “Historia Patriarchica Constantinopoleos” (1578) and the “Chronicle of Pseudo-Dorotheos” (end of the 16th century). The main field of research will cover the institutions of the Ottoman state, the Ottoman economy and society as they appear through the above mentioned texts. Particular attention will be accorded on matters of political ideology: were the Ottoman sultans considered through those chronicles as “infidels”, “oppressors” or “destroyers of civilization” or on the contrary as “instruments of Divine Providence” and “legal monarchs”? The different approaches of the chroniclers on such matters seem to depend on their attachment on the Roman Catholic Church (“Unionists”) or

on the contrary on the Orthodox Patriarchate of Constantinople. They also depend on the time the texts under question were composed. The above mentioned issues will be studied with the support of the existing secondary bibliography on matters such as the organization of the Ottoman state and society as well as the status of the Orthodox subjects of the Ottoman sultans after the fall of the Byzantine Empire.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία / Selective Bibliography

(Ο κατάλογος ακολουθεί το λατινικό αλφάβητο/ The list follows the latin alphabet.

Δεν περιλαμβάνονται οι πρωτογενείς πηγές/ Primary sources are not included)

Χρυσός, Ε. 1999 (εκδ.). *Η άλωση της Πόλης*. Αθήνα

Crowley, R. 2005. *Constantinople. The Last Great Siege, 1453*. London

Ιναλτζίκ, Χ. 1995. *Η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η κλασική εποχή, 1300-1600*, μτφρ. Μ. Κοκολάκης. Αθήνα

Iorga, N. 1989. *Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο*, μτφρ. Γ. Καράς. Αθήνα

Κιουσοπούλου, Τ. 2005 (εκδ.). *1453. Η άλωση της Κωνσταντινούπολης και η μετάβαση από τους μεσαιωνικούς στους νεότερους χρόνους*. Ηράκλειο

Κονόρτας, Π., 1985. «Η οθωμανική κρίση του τέλους του ΙΣΤ΄ αι. και το Οικουμενικό Πατριαρχείο». *Τα Ιστορικά*, 3: 45-76

Laurent, V. 1968. "Les premiers patriarches de Constantinople sous domination turque (1454-1476)". *Revue des Etudes Byzantines* 26: 229-263

Nicolle, D. 2000. *Constantinople 1453: the End of Byzantium*. Oxford

Πατρινέλλης, Χ. 1967. «Χρονολογικά ζητήματα της Πατριαρχίας του Ιερεμίου Α΄ (1522-1546)». *Μνημοσύνη* 1: 249-262

Ράνσιμαν, Σ. 1979. *Η Μεγάλη Εκκλησία εν αιχμαλωσία*, μτφρ. Ν. Παπαρρόδου. Αθήνα

Shaw, S. 1976. *History of the Ottoman Empire and Modern Turkey* (τ. 1). Cambridge

Τωμαδάκης, Ν. 1993. *Περί αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως 1453*. Θεσσαλονίκη

Ζαχαριάδου, Ε. 1962. «Η πατριαρχεία του Διονυσίου Β΄ σε μια παραλλαγή του Ψευδο-Δωροθέου». *Θησαυρίσματα* 1: 142-161

ΣΟΦΙΑ ΜΑΤΘΑΙΟΥ / SOFIA MATTHAIΟΥ

Εαρινό εξάμηνο/Spring semester

Θέμα: Η συγκρότηση των ανθρωπιστικών επιστημών στην Ελλάδα κατά τον 19^ο αιώνα**Subject:** Establishing the humanities in nineteenth-century Greece

Αντικείμενο του σεμιναρίου θα αποτελέσει η διαδικασία συγκρότησης των ανθρωπιστικών επιστημών στο νεοπαγές ελληνικό κράτος σε συνάρτηση με τη διαδικασία συγκρότησης του ίδιου του κράτους. Με κυρίαρχη την αρχαιογνωσία, οι επιστήμες της Κλασικής Φιλολογίας, της Αρχαιολογίας, της Ιστορίας, της Νεοελληνικής Φιλολογίας, της Γλωσσολογίας, της Λαογραφίας, καθώς και της Φιλοσοφίας αναδύονται σταδιακά κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα. Ο χώρος εντός του οποίου συντελέστηκε η διαδικασία συγκρότησης των ανθρωπιστικών επιστημών ήταν κυρίως το Οθώνειο Πανεπιστήμιο, αλλά όχι μόνον αυτό, όπως συνάγεται από τα δημοσιεύματα στον τύπο και στα περιοδικά της εποχής, καθώς και από το συγγραφικό έργο καθηγητών στη Μέση εκπαίδευση. Σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν οι σχετικές εξελίξεις στον ευρωπαϊκό χώρο, κυρίως στη Γερμανία, στα πανεπιστήμια της οποίας παρακολούθησε μαθήματα η πλειονότητα όσων ασχολήθηκαν με τα αντικείμενα αυτά. Θα αναλυθεί επίσης η υπόσταση και ο ρόλος ενός συνόλου ανθρώπων που χαρακτηρίζονται «λόγιοι» με ποικίλο έργο και η μετεξέλιξή τους σε εξειδικευμένους «επιστήμονες».

The subject of the seminar will be the process of establishing the humanities in the newly founded Greek state, a process closely associated with the conditions under which the new state was built. The disciplines of Classical Philology, Archeology, History (the ancient Greek studies had a privileged position), Neohellenic Philology, Linguistics, Folklore Studies, and Philosophy have been gradually emerging during the 19th century. The process took place mainly in the framework of the Othonian University, but also out of it. This can be deduced from the publications in the press and the periodicals of the time, as well as from the writings of high school teachers. An important role was played by the relevant developments in Europe mainly in Germany where most of the scholars attended university courses. Another important factor of this analysis will be the substance and the role of a group of «intellectuals» with diverse work and their transformation into specialized scholars («scientists»).

Ενδεικτική βιβλιογραφία/ Selective bibliography

1. Suzanne L. Marchand, *Down from Olympus. Archaeology and Philhellenism in Germany, 1750-1970*, Princeton, Princeton University Press, 1996.

2. Βαγγέλης Δ. Καραμανωλάκης, *Η συγκρότηση της ιστορικής επιστήμης και η διδασκαλία της ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1937-1932)*, ΙΑΕΝ/ΙΝΕ ΕΙΕ, Αθήνα 2006.
3. Sophia Matthaiou, «Establishing the discipline of Classical Philology in nineteenth-century Greece», *The Historical Review / La Revue Historique*, 8 (2011), σ. 117-148.
4. James Turner, *Philology: The Forgotten Origins of the Modern Humanities*, Princeton, Princeton University Press, 2014.
5. Κώστας Γαβρόγλου, Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Χαϊδω Μπάρκουλα (επιμ.), *Το Πανεπιστήμιο Αθηνών (1837-1937) και η ιστορία του*, Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ, ΠΕΚ, Ηράκλειο 2014.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ / SPYROS PLOUMIDIS

Εαρινό εξάμηνο/ Spring semester

Θέμα: Ο ελληνικός Μεσοπόλεμος (1922-1940): κοινωνία και πολιτικοί θεσμοί

Subject: Modern Greece in the inter-war period, 1922-40: social history and political institutions

Περίληψη: Οι σεμιναριακές συναντήσεις θα επικεντρωθούν στις κοινωνικές, διανοητικές και θεσμικές εξελίξεις που συντελέστηκαν στην Ελλάδα κατά τον Μεσοπόλεμο (1922-40). Κατ' αρχήν, θα οριστεί εννοιολογικά ο ευρωπαϊκός και ο ελληνικός Μεσοπόλεμος και θα εξεταστεί η συγκρότηση της μνήμης των εθνικών πολέμων (1912-22) στην Ελλάδα. Στη συνέχεια θα δοθεί έμφαση στα φαινόμενα του μικροαστισμού, της εγκατάστασης των προσφύγων, της κρίσης στον αγροτικό τομέα της οικονομίας μετά τον Μεγάλο ευρωπαϊκό Πόλεμο, της αγροτικής πολιτικής και μεταρρύθμισης των ελληνικών κυβερνήσεων, των «αγροφυγάδων» (*Landflucht*), της αγροτιστικής ιδεολογίας και της εμφάνισης των αγροτικών κομμάτων κατά τη δεκαετία του 1920, καθώς και της οικονομικής κρίσης στον βιομηχανικό τομέα και της εφαρμογής ιδεών και πρακτικών του κορπορατισμού, σε αντιστοιχία πάντοτε με όμοια ή παρόμοια προβλήματα και πραγματικότητες που βίωναν άλλες χώρες της (ιδίως της Κεντρικής, της Ανατολικής και της Νότιας) Ευρώπης. Θα συζητηθούν επίσης η αναβίωση του Εθνικού Διχασμού, η κρίση της αστικής ηγεμονίας, η επίκληση του κομμουνιστικού κινδύνου και η δικτατορία Μεταξά, καθώς και οι θεσμικές αλλαγές που επήλθαν στη μορφή του ελληνικού κράτους. Τέλος, θα συζητηθούν νέα ιδεολογικά ρεύματα, που πρωτοέκαναν την εμφάνισή της στη νεοελληνική (αστική) σκέψη κατά τη μεσοπολεμική περίοδο, όπως ο ριζοσπαστικός αγροτισμός, ο «γεωργικός εθνικισμός», η γεωοικονομία και η γεωπολιτική και ο νεομαλθουσιανισμός. Το μεταπτυχιακό σεμινάριο εντάσσεται στη Νεότερη Ελληνική Ιστορία.

Summary: The course examines aspects of the social, intellectual and institutional history of Modern Greece in the inter-war period. Firstly, the political, diplomatic and military history of Greece in the inter-war period will be reviewed in its broader European context. Secondly, the course will illustrate the main agents in the process of social and institutional change. The influx of the refugees, the land reform, the depopulation of the countryside (*Landflucht*), social mobility and the expansion of the

petty bourgeoisie, as well as the impact of the world economic crisis on the Greek economy will be highlighted. Thirdly, I will seek to demonstrate how the revival of the National Schism, the crisis of the bourgeois hegemony and the overreaction against the threat of communism determined institutional changes in the form of government during the Second Republic and the Metaxas regime. Last but not least, I will shed light on new intellectual phenomena that made their appearance in interbellum Greece, such as corporatism, agrarianism, geopolitics and geoeconomics, and neo-Malthusianism.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία/ Selective Bibliography

- Αλιβιζάτος, Ν. 1983. *Οι πολιτικοί θεσμοί σε κρίση (1922-1974). Όψεις της ελληνικής εμπειρίας* (μτφρ. Β. Σταυροπούλου). Αθήνα
- Βεργόπουλος, Κ. 1979. *Εθνισμός και οικονομική ανάπτυξη. Η Ελλάδα στο μεσοπόλεμο*. Αθήνα
- Βερέμης, Θ. 2009. (επιμ.). *Ο Μεταξάς και η εποχή του*. Αθήνα
- Carr, E.H. 001. *Η εικοσαετής κρίση, 1919-1939: Εισαγωγή στη μελέτη των διεθνών σχέσεων* (μτφρ. Ηρακλεία Στροϊκού, επιμέλεια – εισαγωγή Κ. Αρβανιτόπουλος). Αθήνα
- Δαφνής, Γρ. 1955. *Η Ελλάς μεταξύ δύο πολέμων 1923-1940, τόμ. Β΄ (Η άνοδος του Αντιβενιζελισμού)*. Αθήνα
- Δρίτσα, Μ. 1990. *Βιομηχανία και τράπεζες στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου*. Αθήνα
- Κολιόπουλος, Ι. 1985. *Παλινόρθωση – Δικτατορία – Πόλεμος 1935-1941. Ο βρετανικός παράγοντας στην Ελλάδα*. Αθήνα
- Λεοντίδου, Λ. 1989. *Πόλεις της σιωπής: εργατικός εποικισμός της Αθήνας και του Πειραιά, 1909-1940*. Αθήνα
- Λιάκος, Α. 1993. *Εργασία και πολιτική στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου. Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας και η ανάπτυξη των κοινωνικών θεσμών*. Αθήνα
- Mavrogordatos, G. 1983. *Stillborn Republic: Social Coalitions and Party Strategies in Greece, 1922-1936*. Berkeley
- Μαυρογορδάτος, Γ. και Χατζηιωσήφ, Χ. (επιμ.) 1988. *Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός*. Ηράκλειο
- Mazower, M. 2002. *Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου, μετ. Σπ. Μαρκέτος*. Αθήνα
- Πετμεζάς, Σ. 2012. *Προλεγόμενα στην ιστορία της ελληνικής αγροτικής οικονομίας του Μεσοπολέμου*. Αθήνα
- Πιζάνιας, Π. 1993. *Οι φτωχοί των πόλεων. Η τεχνογνωσία της επιβίωσης στην Ελλάδα το Μεσοπόλεμο* Αθήνα
- Πλουμίδης, Σ. 2011. *Έδαφος και μνήμη στα Βαλκάνια: Ο «γεωργικός εθνικισμός» στην Ελλάδα και στη Βουλγαρία, 1927-46*. Αθήνα

Ρηγίνος, Μ. 1987. *Παραγωγικές δομές και εργατικά ημερομίσθια στην Ελλάδα, 1909-1936: βιομηχανία – βιοτεχνία*. Αθήνα

Ρήγος, Α. 1992. *Η Β΄ Ελληνική Δημοκρατία 1924-1935: Κοινωνικές διαστάσεις της πολιτικής σκηνής*, πρόλογος Νίκος Γ. Σβορώνος. Αθήνα

Ψαλιδόπουλος, Μ. 1989. *Η κρίση του 1929 και οι Έλληνες οικονομολόγοι. Συμβολή στην ιστορία της οικονομικής σκέψης στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου*. Αθήνα

ΕΥΑΝΘΗΣ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ/ EVANTHIS HATZIVASSILEIΟΥ

Εαρινό εξάμηνο/ Spring semester

Θέμα: Η μεταπολεμική ελληνική εξωτερική πολιτική: βαθύτερες δυνάμεις, εθνικές εμπειρίες, περιφερειακές πιέσεις, και το διεθνές σκηνικό

Subject: Post-war Greek Foreign Policy: the Realities behind Diplomacy, National Experience, Regional Pressures and the International Setting

Περίληψη: Το μάθημα θα εξετάσει τους παράγοντες που καθόρισαν τις βασικές κατευθύνσεις και αποφάσεις της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής από το 1945 έως το 1991. Θα αναλυθούν οι «βαθύτερες δυνάμεις» της γεωγραφίας, δημογραφίας, οικονομίας, οι ιστορικές εμπειρίες της χώρας από την προηγούμενη πενήκονταετία (εποχή διαδοχικών συγκρούσεων στη ΝΑ Ευρώπη), οι περιφερειακές πραγματικότητες στα Βαλκάνια και την Ανατολική Μεσόγειο, και η επιρροή του διεθνούς σκηνικού - Ψυχρός Πόλεμος, η επιρροή των Μεγάλων Δυνάμεων, η αποαποικιοποίηση.

Summary: The course will discuss the major factors which determined the fundamental orientations and the main decisions of Greek foreign policy from 1945 until 1991. The course will examine the “deeper forces” of geography, demographic trends and the economy; the historical experience of the country during the previous fifty years of almost constant conflict in the south of the Balkans; regional realities and the balance of power in the post-war Balkans and the Eastern Mediterranean; and the impact of the international scene, including the Cold War, great power influences and decolonization.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selective Bibliography

Renouvin, P., και Duroselle, J. B. 1977. *Εισαγωγή εις την ιστορίαν των διεθνών σχέσεων*. Αθήνα

Καζάκος, Π. 2001. *Ανάμεσα σε κράτος και αγορά: οικονομία και οικονομική πολιτική στη μεταπολεμική Ελλάδα, 1944-2000*. Αθήνα

- Ριζάς, Σ. 2001. *Η Ελλάδα, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ευρώπη, 1961-1964: πολιτικές και οικονομικές όψεις του προβλήματος ασφαλείας στο μεταίχμιο Ψυχρού Πολέμου και Ύφεσης*. Αθήνα 2001
- Σβολόπουλος, Κ. 2002 (επιμ., σε συνεργασία με Σαντάλ Μορέλ), *Ντε Γκωλ και Καραμανλής: το έθνος, το κράτος, η Ευρώπη* Αθήνα
- Σβολόπουλος, Κ. 2014. *Ελληνική εξωτερική πολιτική, 1830-1981*. Αθήνα
- Στεφανίδης, Ι. 1999. *Από τον εμφύλιο στον Ψυχρό Πόλεμο: η Ελλάδα και ο συμμαχικός παράγοντας (1949-52)*. Αθήνα
- Στεφανίδης, Ι. 2002. *Ασύμμετροι Εταίροι: οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ελλάδα στον Ψυχρό Πόλεμο, 1953-1961*. Αθήνα
- Χατζηβασιλείου, Ε. 2009. *Στα σύνορα των κόσμων: η Ελλάδα και ο Ψυχρός Πόλεμος, 1952-1967*. Αθήνα
- Chourchoulis, D. 2014. *The Southern Flank of NATO, 1951-1959: Military Strategy or Political Stabilisation*, Lanham, MD
- Hatzivassiliou, E. 2014. «Shallow Waves and Deeper Currents: the US Experience of Greece, 1947-1961. Policies, Historicity, and the Cultural Dimension». *Diplomatic History*, 38: 83-110
- Karamouzi, E. 2014. *Greece, the EEC and the Cold War, 1974-1979: the Second Enlargement*, Basingstoke
- Pelt, M. 2006. *Tying Greece to the West: US-West German-Greek Relations, 1949-1974*. Copenhagen

ΔΗΜΗΤΡΑ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ / DIMITRA LAMBROPOULOU

Εαρινό εξάμηνο / Spring Semester

Θέμα: Φύλο και εργασία στη σύγχρονη ελληνική ιστορία

Subject: Gender and Work in Contemporary Greek History

Περίληψη: Η ιστοριογραφική μελέτη της *εργασίας* βασίζεται στην παραδοχή ότι αυτή αποτελεί ιστορική κατηγορία, δηλαδή η σημασία της εξαρτάται κάθε φορά από το κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο νοηματοδοτείται. Η ένταξη του φύλου στην ιστορία της εργασίας στρέφει την προσοχή στα νοήματα που αποδίδονται στη διαφορά της εργασίας αντρών και γυναικών, στους μετασχηματισμούς αυτών των νοημάτων και στις συνέπειές τους. Αποσκοπεί στο να εξεταστεί με ποιους τρόπους οι αντιλήψεις για τη θηλυκότητα και τον ανδρισμό διαμόρφωσαν σχέσεις υποταγής και κυριαρχίας και μηχανισμούς αποκλεισμού και ενσωμάτωσης στην εργασία και στο εργατικό κίνημα. Η εισαγωγή του φύλου στη μελέτη του σχηματισμού της εργατικής τάξης, για παράδειγμα, έδειξε ότι διαδικασίες

όπως η προλεταριοποίηση και η εκβιομηχάνιση δεν ήταν ουδέτερες ως προς το φύλο. Κάνοντας ορατές τις γυναίκες στην ταξική πάλη, φεμινίστριες ιστορικοί διατύπωσαν ερωτήματα γύρω από τους τρόπους με τους οποίους η εμπειρία του φύλου επηρεάζει τις μορφές που παίρνει η ταξική συνείδηση και η οπτική του φύλου την κατανόηση της ταξικής συγκρότησης. Στη βάση των παραπάνω ιστοριογραφικών παραδοχών, στόχος του σεμιναρίου είναι να προσεγγιστεί η *εργασία* από τη σκοπιά της *ιστορίας του φύλου*, εστιάζοντας σε παραδείγματα από την ελληνική ιστορία του 19ου και του 20ού αιώνα και πλαισιώνοντας τα με περιπτώσεις μελέτης από τη διεθνή ιστοριογραφία. Ειδικότερα, θα συζητηθούν ερωτήματα, όπως: Πώς συγκροτήθηκε και ερμηνεύτηκε ο κατά φύλα καταμερισμός εργασίας σε διαφορετικές ιστορικές συγκυρίες; Τι ρόλο έπαιξαν αντιλήψεις για την έμφυλη διαφορά στη συγκρότηση της αγοράς εργασίας; Πώς επηρέασε η εργασία των γυναικών την εκβιομηχάνιση και, αντίστροφα, η εκβιομηχάνιση την απασχόληση των γυναικών; Ποια ήταν η επίδραση της εργατικής νομοθεσίας στις αλλαγές που υπέστη η εργασία των γυναικών; Πώς αντιλήψεις για τον ανδρισμό και τη θηλυκότητα επηρέασαν τις έννοιες της ειδικευσης, της τεχνολογίας, του καταμερισμού της εργασίας; Ποιες αντιλήψεις για το φύλο διαμόρφωσαν τις εργασιακές ταυτότητες, τις εργασιακές σχέσεις και τις εργασιακές ιεραρχίες μεταξύ ανδρών και γυναικών, μεταξύ ενήλικων και ανήλικων εργατών, μεταξύ τεχνιτών και μαθητευόμενων; Πώς επηρεάστηκε η εργατική διαμαρτυρία από τη συμμετοχή αντρών και γυναικών διαφορετικών επαγγελμάτων; Πώς το φύλο επηρέασε τη συγκρότηση πολιτικών λόγων γύρω από την αξία, την προστασία, την αμοιβή της εργασίας αντρών και γυναικών; Πώς συγκυρίες πολιτικής και οικονομικής κρίσης επηρέασαν την έμφυλη οργάνωση της εργασίας;

Οι υποχρεώσεις των φοιτητών και των φοιτητριών περιλαμβάνουν την εβδομαδιαία μελέτη και παρουσίαση της βιβλιογραφίας που προβλέπεται στο διάγραμμα του σεμιναρίου και την εκπόνηση μιας τελικής εργασίας.

Summary: Historiographical study of *work* is based on the assumption that it is a historical category, the significance of which depends on the social and cultural context in which it is inscribed. Incorporating *gender* in the history of work means drawing attention to the meanings attributed to the difference of male and female work, the transformations of these concepts and their consequences. Engendering the history of work means to examine ways in which perceptions of femininity and masculinity have shaped relations of submission and dominance, and created mechanisms of exclusion and integration into work and the labor movement. The introduction of gender into the study of the formation of the working class, for example, has shown that processes such as proletarianization and industrialization were not gender-neutral. Rendering women visible in the class struggle, feminist historians formulated questions about how gender experiences affect class consciousness and how gender perspective acts upon understandings of class formation. Resting on these historiographical assumptions, the seminar seeks to approach *work* from the point of view of *gender history*, focusing on examples from 19th and 20th c. Greek history, which will be studied alongside case studies from international historiography. A range of questions will be discussed, such as: How was the gendered division of labor constructed in different historical circumstances? What role did perceptions of gender difference play in defining and building the

labor market? How was industrialization affected by women's work and, conversely, women's employment by industrialization? What was the impact of labor legislation on changes in women's work? How did ideas about masculinity and femininity affect the notions of specialization, technology, and division of labor? What views about gender have shaped work identities, labor relations and job hierarchies between men and women, adults and minors, craftsmen and apprentices? How has workers' protest been affected by the participation of men and women of different professions? How did gender influence policy-making and political discourses on value, protection, and compensation of male and female work? How did political and economic crises affect the organization of work in terms of gender?

Students' assignments include the weekly study and presentation of the bibliography included in the syllabus of the seminar and the writing of a final essay.

Ενδεικτική βιβλιογραφία/ Selective bibliography

- Baron, A. 1991(επιμ.) *Work Engendered. Toward a New History of American Labor*. Ithaca and London
- Canning, K. 1996.*Languages of Labor and Gender. Female Factory Work in Germany, 1850-1914*.Ithaca and London
- Frader, L. – S. O. Rose 1996 (επιμ.).*Gender and Class in Modern Europe*. Ithaca and London
- Joyce, P. 1987 (επιμ.) *The Historical Meanings of Work*. Cambridge
- Simonton, D. 1998.*European Women's Work. 1700 to the Present*. London and New York
- Αβδελά, Έ. 1995. «Η κοινωνική τάξη στη σύγχρονη ιστοριογραφία: από το οικονομικό δεδομένο στην πολιτισμική κατασκευή». *Τα Ιστορικά* 22: 173-204
- Αβδελά, Έ. 1998. «Αμφισβητούμενα νοήματα: προστασία και αντίσταση στις Εκθέσεις των Επιθεωρητών Εργασίας 1914-1936». *Τα Ιστορικά* 28-29: 171-202
- Αβδελά, Έ. 1990.*Δημόσιοι υπάλληλοι γένους θηλυκού: καταμερισμός της εργασίας κατά φύλο στον δημόσιο τομέα, 1908-1955*. Αθήνα ²
- Αβδελά, Έ. – Α. Ψαρρά 1997 (επιμ.).*Σιωπηρές ιστορίες: γυναίκες και φύλο στην ιστορική αφήγηση*, Αλεξάνδρεια. Αθήνα
- Γιαννιτσιώτης, Γ. 2006.*Η κοινωνική ιστορία του Πειραιά. Η συγκρότηση της αστικής τάξης 1860-1910*. Αθήνα
- Λαμπροπούλου, Δ. 2009.*Οικοδόμοι: Οι άνθρωποι που έχτισαν την Αθήνα, 1950-1967*, Αθήνα
- Παπαστεφανάκη, Λ.2009.*Εργασία, τεχνολογία και φύλο στην ελληνική βιομηχανία: Η κλωστοϋφαντουργία στον Πειραιά, 1870-1940*. Ηράκλειο
- Φουντανόπουλος, Κ. 2005.*Εργασία και εργατικό κίνημα στη Θεσσαλονίκη*. Αθήνα
- Χαντζαρούλα, Π. 2001. «Ιστοριογραφικές προσεγγίσεις του φύλου», στο Β. Καντσά - Β. Μουτάφη - Ε. Παπαταξιάρχης (επιμ.), *Μελέτες για το φύλο στην ανθρωπολογία και την ιστορία*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα: 129-226
- Χαντζαρούλα, Π. 2012.*Σμιλεύοντας την υποταγή. Οι έμμισθες οικιακές εργάτριες στην Ελλάδα το πρώτο μισό του 20ού αιώνα*. Αθήνα

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ / WINTER SEMESTER

1923	<p>Έμποροι του ευρωπαϊκού Νότου (12^{ος}-15^{ος} αιώνας): Η Ευρώπη στο κατώφλι της νεωτερικότητας. <i>N. Γιαντσή-Μελετιάδη</i></p> <p>Traders of the European South (12th-15th century): Europe on the threshold of modernity <i>N. Giantsi-Meletiades</i></p>
1925	<p>Οι Λατίνοι στην ανατολική Μεσόγειο. Πολιτική, εκκλησία, κοινωνία, οικονομία (12^{ος}-16^{ος} αιώνας) <i>M. Ντούρου-Ηλιοπούλου</i></p> <p>The Latins in the Eastern Mediterranean. Policy, church, society and economy (12th-16th centuries) <i>M. Dourou-Ilioroulou</i></p>
1927	<p>Ιστορία της οικογένειας στην Ευρώπη από τον 18^ο ως τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ού} αιώνα. <i>M. Παπαθανασίου</i></p> <p>History of the family in Europe from the 18th up to the first decades of the 20th century. <i>M. Parathanasiou</i></p>
1929	<p>Ιμπεριαλισμός και αποικιακή επέκταση στη νεότερη Ευρώπη <i>I. Δημάκης</i></p> <p>Imperialism and colonial expansion in Modern Europe <i>I. Dimakis</i></p>

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ /SPRING SEMESTER

1930	<p>Αστικές τάξεις και μεσαία στρώματα στη νεότερη και σύγχρονη Ευρώπη</p> <p><i>Κ. Ράπτης</i></p> <p>Bourgeoisie and Middle Classes in modern and contemporary Europe</p> <p><i>K. Raptis</i></p>
1932	<p>Επαναπροσεγγίζοντας την Αγγλική Επανάσταση</p> <p><i>Κ. Γαγανάκης</i></p> <p>Re-approaching the English Revolution of the 17th Century</p> <p><i>K. Gaganakis</i></p>
1934	<p>Σχέσεις οικονομίας και εξωτερικής πολιτικής στη Νεότερη Ευρώπη</p> <p><i>Ι. Δημάκης</i></p> <p>Relations of economy and foreign policy in Modern Europe</p> <p><i>I. Dimakis</i></p>

ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΓΙΑΝΤΣΗ / NIKOLETTA GIANTSI

Χειμερινό εξάμηνο/ Winter semester

Θέμα: Έμποροι του ευρωπαϊκού Νότου (12^{ος}-15^{ος} αιώνας): Η Ευρώπη στο κατώφλι της νεωτερικότητας.

Subject: Traders of the European South (12th-15th century): Europe on the threshold of modernity

Περίληψη: Ο γαλλικός Νότος, μια πολιτισμική ενότητα που αποτελείται από τις επαρχίες της Ακουιτανίας, του Λανγκντοκ και της Προβηγκίας αποτελεί το γεωγραφικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα προσεγγίσουμε ιστορίες εμπόρων. Η εμπορική δραστηριότητα στα τέλη του Μεσαίωνα είναι μια δραστηριότητα που δοκιμάζει αφενός τις αντοχές της οικονομίας, αλλά αφετέρου δείχνει τις αντοχές της

κοινωνίας σε μια περίοδο κατά την οποία η Ευρώπη ετοιμάζεται να μπει στον εκατονταετή πόλεμο, αλλά και να αντιμετωπίσει σοβαρές κλιματικές αλλαγές (Μικρή εποχή των παγετώνων). Θα χρησιμοποιήσουμε πρωτογενείς πηγές που είναι συνήθως εμπορικά κατάστιχα, αρχεία πόλεων και βιβλία ιεροεξεταστών.

Abstract: The French “Midi”, a cultural region encompassing the southern French regions of Aquitaine, Languedoc, and Provence, is the geographic context in which we will approach merchants’ stories. Commercial activity at the end of the Middle Ages is an activity that tests the strengths of the economy, but also shows the strengths of society when Europe is preparing to enter to the Hundred Years' War but also to face serious climate change (Little Ice Age/LIA). We will use primary sources that are usually commercial books, city records, and inquisitor’s books.

Ενδεικτική βιβλιογραφία/Selective bibliography

- Brown R., *A History of Accounting and Accountants*, Edinburgh 1905
- Costen, M.D., *The Cathars and the Albigensian Crusade*, Manchester University Press, 1997.
- Friedman J. B. and Figg Kr. M., *Trade, Travel and Exploration in the Middle Ages, an encyclopedia*, Routledge 2017.
- Gies F and Gies J., *Life in a Medieval City*, Harper and Row 1981
- Given J.B.**, *State and Society in Medieval Europe: Gwynedd and Languedoc under outside Rule*, Cornell University Press 1990.
- Goodlich M. and Ewald G., *Violence and Miracle in the Fourteenth Century: Private Grief and Public Salvation*, The University Chicago Press, 1995
- Graham-Leigh, E.**, *The Southern French Nobility and the Albigensian Crusade*, Woodbridge, 2005.
- Mundy J.H., *Studies in the Ecclesiastical and Social History of Toulouse in the Age of Cathars*, Cornwall, 2006.
- Philippe, B., Kriegel A., and Roche D., *Etre juif dans la société française du Moyen-Âge à nos jours*, Complexe, 1997.
- Pounds N.J.G., *An economic history of medieval Europe*, Longman, 1974.
- Pryor, J., *Commerce, Shipping and Naval Warfare in the Medieval Mediterranean*, Variorum Reprints, 1987.
- Seaman R.**, *Epidemics and War: The Impact of Disease on Major Conflicts in History*, ABC-Clio, 2018
- Taylor, Cl., *Heresy, Crusade and Inquisition in Medieval Quercy*, York Medieval Press, 2011.
- Tuming P., *Municipal Officials, Their Public, and the Negotiation of Justice in Medieval Languedoc*, Brill, 2013.
- Woolf, A.H. and Cosmo A.G., *A Short History of Accountants and Accountancy*. London, 1912.

ΜΑΡΙΑ ΝΤΟΥΡΟΥ-ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ / MARIA DOUROU ILIOPOULOU

Χειμερινό εξάμηνο/ Winter Semester

Θέμα: Οι Λατίνοι στην ανατολική Μεσόγειο. Πολιτική, εκκλησία, κοινωνία, οικονομία (12^{ος}-16^{ος} αιώνας)

Subject: The Latins in the Eastern Mediterranean. Policy, church, society and economy (12th-16th centuries)

Περίληψη: Θέμα του σεμιναρίου είναι η παρουσία και η πολιτική των δυτικών δυνάμεων, ιδιαίτερα των Φράγκων, των Αραγωνίων, των Βενετών και των Γενοατών στην ανατολική Μεσόγειο την περίοδο των σταυροφοριών μέχρι την κατάλυση των λατινικών ηγεμονιών λόγω της επέκτασης των Τούρκων. Έμφαση δίνεται στην εξωτερική πολιτική των δυνάμεων τον 12^ο έως τον 16^ο αιώνα και στις διπλωματικές σχέσεις (επιγαμίες, συνθήκες) με τις άλλες δυνάμεις της εποχής, όπως τους Βυζαντινούς ή τους Λουζινιάν. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα μελετώντας δυτικές πρωτογενείς πηγές (αρχειακές και φιλολογικές), αλλά και τη δευτερογενή βιβλιογραφία, να εμβαθύνουν σε θέματα που αφορούν την κατάσταση στη δυτική Ευρώπη, την εγκατάσταση των Δυτικών στην Ανατολή, τους νέους θεσμούς και τη συμβίωση με τις τοπικές κοινωνίες προκειμένου να συγκροτήσουν εικόνα της διαμορφωθείσας κατάστασης στο μεσογειακό χώρο αυτή την περίοδο.

Summary: The seminar aims in enlightening the presence and the activities of the Latin powers, especially the Franks, the Aragonese, the Venetians and the Genoese in the Mediterranean during the period of the crusades until the final decline of the Latin dominions in the eastern Mediterranean because of the Turkish expansion. Emphasis is given in the policy of the Latins from the 12th to the 16th century, especially their impact on political, social and economic terms, as well as their symbiosis with the local societies. Through the study of western primary sources (archival and literary) and secondary literature the students obtain a better understanding of the situation in Western Europe and the Mediterranean during the medieval period.

Ενδεικτική βιβλιογραφία/ Selective bibliography

Abulafia, D. 1997. *The western Mediterranean Kingdoms, 1200-1500. The struggle for dominion*. Longman

Arbel, B. 1996. *Intercultural contacts in the medieval Mediterranean*. London

Balard, M. 1978. *La Romanie genoise (XIIIe au debut du XVe siècle)*. Genova

Balletto, L. 1976. *Genova, mediterraneo, Mar Nero (XIII-XV sec.)*. Genova

Bisson, T.N. 1986. *The medieval crown of Aragon. A short history*. Oxford

Bon A. 1969. *La Morée franque. Etudes historiques, topographiques et archéologiques sur la principauté de Morée (1204-1430)*. Paris

- Buongiorno, M. 1977. *L'amministrazione Genovese nella Romania*. Genova
- Leonard, E. 1954. *Les Angevins de Naples*, Paris
- Lock, P. 1998. *Οι Φράγκοι στο Αιγαίο (1204-1500)*. Αθήνα
- Μαλτέζου, Χρ. 1993 (επιμ.). *Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου Ελληνισμού. Αρχειακά τεκμήρια*. Αθήνα
- Ντούρου-Ηλιοπούλου, Μ. 2012. *Από τη δυτική Ευρώπη στην ανατολική Μεσόγειο. Οι σταυροφορικές ηγεμονίες στη Ρωμανία (13^{ος}-15^{ος} αι.). Πολιτικές και θεσμικές πραγματικότητες*. Αθήνα
- Ντούρου-Ηλιοπούλου, Μ. 2013. *Οι Δυτικοί στη Ρωμανία (13^{ος}-15^{ος} αι.). Μια ερευνητική προσέγγιση*. Αθήνα
- Ντούρου-Ηλιοπούλου, Μ. 2016. *Φράγκοι και Βενετοί στη Ρωμανία. Αρχειακά τεκμήρια. Classica et Varia XVI*. Αθήνα
- Παπαδία - Λάλα, Αν. 2004. *Ο θεσμός των αστικών κοινοτήτων στον ελληνικό χώρο κατά την περίοδο της βενετοκρατίας (13^{ος}-18^{ος} αι.). Μια συνθετική προσέγγιση*. Βενετία
- Thiriet, Fr. 1975. *La Romanie vénitienne au Moyen Age. Le développement et l'exploitation du domaine colonial vénitien (XII-XVe s.)*. Paris

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ / MARIA PAPATHANASSIOU

Χειμερινό εξάμηνο –Winter semester

Θέμα: Ιστορία της οικογένειας στην Ευρώπη από τον 18^ο ως τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ού} αιώνα.

Subject: History of the family in Europe from the 18th up to the first decades of the 20th century.

Περίληψη: Στο σεμινάριο εξετάζουμε την ιστορία της οικογένειας και των οικιακών ομάδων στην Ευρώπη κατά την πρώιμη νεότερη και τη νεότερη περίοδο με έμφαση στον 18^ο, τον 19^ο και τον πρώιμο 20^ό αιώνα. Ασχολούμαστε με ζητήματα όπως το μέγεθος και η σύνθεση των νοικοκυριών, ο κύκλος ζωής των οικογενειών, τα συστήματα και οι πρακτικές κληροδότησης, η οργάνωση και η λειτουργία της οικογενειακής οικονομίας, οι σχέσεις εξουσίας και οι συναισθηματικές σχέσεις ανάμεσα στα μέλη του νοικοκυριού και ευρύτερα ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας, σε συνάρτηση με τον γάμο, τη γονιμότητα, τις γεννήσεις εκτός γάμου, την ανατροφή των παιδιών, τις σχέσεις γονιών-παιδιών, τις σχέσεις μεταξύ αδελφών, τα συγγενικά δίκτυα κλπ. Προσεγγίζουμε το θέμα συνδυάζοντας τις ιστορικές-δημογραφικές προσεγγίσεις που χαρακτήριζαν το πεδίο στα πρώτα του βήματα με μεθόδους της λεγόμενης «νέας ιστορίας», ιδίως μέσω της ιστορικής ανθρωπολογίας, της μικροϊστορίας και της ιστορίας της καθημερινής ζωής. Μελετώντας την ιστορία της ευρωπαϊκής οικογένειας στο πλαίσιο των ευρύτερων κοινωνικο-οικονομικών, πολιτισμικών, πολιτικών συμφραζομένων και σε συνάρτηση με αυτά, μας

ενδιαφέρουν άλλωστε επίσης οι κρατικές, εκκλησιαστικές και κοινοτικές πολιτικές που αφορούσαν στην οικογένεια, οι πολιτικές που ρύθμιζαν σε κανονιστικό επίπεδο τον γάμο και τις σχέσεις των μελών της.

Summary: The seminar examines the history of the family and household in Europe. It deals with the early modern as well as with the modern period with an emphasis on the 18th, 19th and early 20th centuries. We are interested in such issues as the households' size, its composition, the family life cycle, inheritance systems and practices, the organization and function of family economies, the power and emotional relations between a household's members and family members in general, in particular in issues regarding marriage, fertility, illegitimacy, child rearing, parent-child relations, siblings, kinship networks etc. We combine historical-demographic approaches, that characterized the field in its early life, with new history approaches, especially historical anthropological ones, micro-history and the history of everyday life. Furthermore the history of the family is examined within the broader socio-economic, political and cultural context and in relation to it. We are thus also interested in state, church or communal policies regarding the family, regulating marriage and the relations between family members.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία / Selected Bibliography

Anderson, M. 2012. *Approaches to the history of the Western family. 1500-1914*, Cambridge

Burguière, A., Klapisch-Zuber, Chr., Segalen M., Zonabend, Fr.(eds.), *A History of the Family Volume II: The Impact of Modernity*, Belknap Press 1996

Hareven, T. 1991. "The History of the Family and the Complexity of Social Change", *American Historical Review* 96/1: 95-124

Laslett, P. 2009 with the assistance of Wall R. (eds.), *Household and Family in Past Times*, Cambridge 2009 (πρώτη έκδοση 1972)

Laslett, P. 1977. *Family Life and Illicit Love in earlier generations*, Cambridge

Kertzer, D. and Barbagli, M. 2002 (eds.) *The History of the European Family: Family life in the long nineteenth century (1789-1913)*, New Haven

Maynes, M.J. and Waltner, A. 2012. *The Family: A World History*. Oxford

Mitterauer, M. and Sieder, R. 1983. *The European Family: Patriarchy to Partnership from the Middle Ages to the Present*, Chicago (πρώτη έκδοση στα γερμανικά 1977, μετάφραση από τα γερμανικά).

Rosenbaum, H. 1982. *Formen der Familie. Untersuchungen zum Zusammenhang von Familienverhältnissen, Sozialstruktur und sozialem Wandel in der deutschen Gesellschaft des 19. Jahrhunderts*, Frankfurt a. M.

- Sieder, R. 1987. *Sozialgeschichte der Familie*, Frankfurt a.M.
- Stone, L. 1983. *The Family, Sex and Marriage in England 1500-1800*, New York
- Tilly, L., Scott J. 1978. *Women, Work and Family*, New York
- Wall, R. 1983. in collaboration with Robin J. and Laslett P. (eds.), *Family Forms in historic Europe*, Cambridge
- Wall, R. 2001. Hareven T.K. and Ehmer, J. with the assistance of Cerman, M. (eds.), *Family History Revisited. Comparative Perspectives*, Newark and London

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΚΗΣ / IOANNIS DIMAKIS

Χειμερινό εξάμηνο/ Wintersemester

Θέμα: Ιμπεριαλισμός και αποικιακή επέκταση στη νεότερη Ευρώπη

Subject: Imperialism and colonial expansion in Modern Europe

Περίληψη: Το σεμινάριο χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο γίνεται θεωρητική προσέγγιση του θέματος. Συγκεκριμένα αναλύονται οι έννοιες του ιμπεριαλισμού και της αποικιακής επέκτασης στη νεότερη εποχή (εν σχέση προς παλαιότερες περιόδους) και διερευνώνται τα αίτια, ο χαρακτήρας και οι μορφές που λαμβάνουν τα φαινόμενα αυτά. Στο δεύτερο μέρος κάθε φοιτητής πραγματεύεται ένα θέμα που έχει επλέξει σχετικά με τις πρακτικές εκδήλωσης της αποικιακής επέκτασης και τον ιμπεριαλισμό.

Summary: The seminar is divided in two parts. The first part concentrates on the theoretic approach of the subject and attempts to analyze imperialism and colonial expansion in modern times. It also examines the reasons, the character as well as the shapes these phaenomena acquired. The second part consists of students' presentations.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία/ Selective bibliography

- Barratt-Brow, M. 1972. *Essays on imperialism*. London
- Brunschwig, M. 1960. *Mythes et réalités de l'impérialisme colonial français*. Paris
- Cohen, B.J. 1973. *The question of imperialism. The political economy of dominance and dependence*. New York
- Fieldhouse, D.K. 1981. *Colonialism, 1870-1945. An introduction*. London
- Fieldhouse, D.K. 1973. *Economics and empire (1830-1914)*. Ithaca

- Fieldhouse, D.K. 1967. *The theory of capitalist imperialism*. London
- Hobson, J. A. 1902. *Imperialism, a study*. London
- Kemp, T. 1967. *Theories of imperialism*. London
- Koebner, R. 1964. *Imperialism. The story and significance of a political world, 1840-1960*. Cambridge
- Λένιν, Β.Ι. 1917. *Ο ιμπεριαλισμός τελευταίο στάδιο του καπιταλισμού*. Αθήνα
- Lichtheim, G. 1971. *Imperialism* (και σε γαλλική μετάφραση). London
- Magdoff, H. 1978. *Imperialism. From colonial age to the present*. New York and London
- Mommsen, W.J. 1980. *Theories of imperialism*. Chicago
- Moon, P. Th. 1964. *Imperialism and world politics*. New York
- Schumpeter, J.A.Q. 1919. *Imperialism and social classes*. New York
- Thornton, A.P. 1965. *Doctrines of imperialism*, New York
- Thornton, A.P. 1968. *The imperial idea and its enemies. A Study in British power*. New York
- Winks, R. W. 1968. *The age of imperialism*. Englewood Cliffs, N.J.
- Wolfe, M. (επιμ.) 1972. *The economic causes of imperialism*. London

ΚΩΣΤΑΣ ΡΑΠΤΗΣ / KOSTAS RAPTIS

Εαρινό εξάμηνο / Spring semester

Θέμα: Αστικές τάξεις και μεσαία στρώματα στη νεότερη και σύγχρονη Ευρώπη

Subject: Bourgeoisie and Middle Classes in modern and contemporary Europe

Περίληψη: Το σεμινάριο εξετάζει την πορεία των αστικών τάξεων και γενικότερα των μεσαίων στρωμάτων της Ευρώπης από τα τέλη του 18^{ου} αιώνα ως τις μέρες μας, δηλαδή από την εποχή της ανόδου και σταδιακής επικράτησής τους ως την περίοδο των νεοφιλελεύθερων προκλήσεων και της υπονόμευσης του μεταπολεμικού κοινωνικού μοντέλου. Δίνεται έμφαση στους όρους συγκρότησης, ενίσχυσης ή αποδυνάμωσης, συνοχής και διαφοροποίησης των αστών ανάλογα με την οικονομική, επαγγελματική και κοινωνικο-πολιτική τους θέση ή τις κατά κράτη ή περιοχές ιδιαιτερότητές τους, καθώς και σε σημαντικές τομές της ιστορικής διαδρομής τους (Γαλλική και Βιομηχανική Επανάσταση, επαναστάσεις 1848, Α' και Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, κατάρρευση «υπαρκτού σοσιαλισμού», κλπ.). Οι αστοί και τα μεσαία στρώματα, ως διαρκώς ανασηματοδοτούμενες ιστορικές κατηγορίες, προσεγγίζονται υπό το πρίσμα των θεμελιωδών μετασχηματισμών της νεωτερικότητας.

Summary: The seminar examines the course of the bourgeoisie and the middle classes from the late 18th century onwards, namely from the era of their rising and gradual prevalence till the age of new liberal challenge and undermining of the postwar social model. It aims to stress the conditions/factors of the making, the factors of strengthening or weakening, of cohesion and differentiation of the middle classes according to their economic, professional, social and political status or to their regional or state origins. The seminar takes turning points such as French and Industrial Revolution, 1848, World War I and II, 1989-1991, etc. into account and approaches the middle classes as a continuously redefinable historical category in the context of the fundamental transformations in the age of modernity.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία / Selective Bibliography

- Bottomore, T. 1991. *Classes in Modern Society*. London
- Budde, G., κ.α. (επιμ.) 2010. *Bürgertum nach dem bürgerlichen Zeitalter, Leitbilder und Praxis seit 1945*. Göttingen
- Cannadine, D. 1998. *Class in Britain*. New Haven
- Gall, L. 1993. *Von der ständischen zur bürgerlichen Gesellschaft*. München
- Kocka, J. (επιμ.) 1995. *Bürgertum im 19. Jahrhundert*. 3 τόμοι. Göttingen
- Kocka, J. 2000. «Το ευρωπαϊκό πρότυπο και η γερμανική περίπτωση», στο *Αναζητήσεις της νεότερης γερμανόφωνης ιστοριογραφίας*, ΕΜΝΕ-ΜΝΗΜΩΝ: 129-236
- Kocka, J., Mitchell A. (επιμ.) 2009. *Bourgeois Society in Nineteenth-Century Europe*, London
- Mann, M. 2009. *Οι πηγές της κοινωνικής εξουσίας*, τόμος Β'. Αθήνα
- Perkin, H. 1989. *The Rise of Professional Society*. London
- Pilbeam, P. 1990. *The Middle Classes in Europe 1789-1914. France, Germany, Italy and Russia*. London
- Plumpe W., Lesczenski J. (επιμ.), *Bürgertum und Bürgerlichkeit zwischen Kaiserreich und Nationalsozialismus*, Mainz 2009
- Reid A., *Social Classes and Social Relations in Britain 1850-1914*, Cambridge 1995
- Therborn G., *European Modernity and Beyond: The Trajectory of European Societies, 1945-2000*, London 1995
- Vidich, A., *The New middle classes*, London 1995
- Ράπτης, Κ., «Αστικές τάξεις και αστικότητα στην Ευρώπη, 1789-1914: Προσανατολισμοί της σύγχρονης ιστοριογραφίας», *ΜΝΗΜΩΝ*, 20, 1998, 211-243

ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΓΑΝΑΚΗΣ / KOSTAS GAGANAKIS

Εαρινό εξάμηνο/ Spring semester

Θέμα: Επαναπροσεγγίζοντας την Αγγλική Επανάσταση

Subject: Re-approaching the English Revolution of the 17th Century

Περίληψη: Στόχος του σεμιναρίου είναι αφενός η διεξοδική συζήτηση της ριζοσπαστικοποιημένης πολιτικής θεολογίας της «επανάστασης των αγίων», κατά την έκφραση του Michael Walzer, ενταγμένης στο ευρύτερο πολιτικό, κοινωνικό-οικονομικό και πολιτισμικό πλαίσιο, με πεδίο αναφοράς την Αγγλία του 17^{ου} αιώνα, αφετέρου η εξέλιξη του ιστοριογραφικού πεδίου, έπειτα από την ανάδυση της «αναθεωρητικής» ιστοριογραφίας στη δεκαετία του 1980, την αντιπαράθεση που αυτή προκάλεσε στους κόλπους της βρετανικής ιστορικής κοινότητας και τις νέες ερμηνευτικές προσεγγίσεις από το πεδίο της Ιστορίας του Φύλου.

Summary: The aim of the seminar is, first, to discuss the radical political theology of the “Revolution of the Saints”, to use Michael Walzer’s famous description, set within the broader, socio-economic, political and cultural context of 17th-century England. Second, to chart the evolution of the historiographical field, following the emergence of “revisionist” historiography in the 1980s, the debates that it generated in the midst of the British historical community, and new contributions from the field of the history of gender.

Ενδεικτική βιβλιογραφία/ Selective bibliography

Hill, C. 1987. “God and the English Revolution”. Στο Obelkevich, J., Roper, L., Samuel, R. (επιμ.), *Disciplines of Faith. Studies in Religion, Politics and Patriarchy*. London

Holstun, J. 2002. [*Ehud's Dagger: Class Struggle in the English Revolution*](#). London

Hughes, A. 2012. *Gender and the English Revolution*. London

Lindley, K. 1998. [*The English Civil War and Revolution: A Sourcebook*](#). London

[Petegorsky](#), D. W. 1995. *Left-wing Democracy in the English Civil War: Gerrard Winstanley and the Digger Movement (History)*. Stroud, Gloucestershire

- Roper, L. & Gowing, L. 2006 (επιμ.). "Rethinking the English Revolution", *History Workshop Journal* 61: 153-204
- Samuel, R., 1990. *God's Englishman: Oliver Cromwell and the English Revolution*. London
- Samuel, R. 2003. [*Society and Puritanism in Pre-revolutionary England*](#). London
- Samuel, R. 2002. *The Century of Revolution, 1603-1714*. London
- Samuel, R. 1991. *The World Turned Upside Down: Radical Ideas During the English Revolution*. London
- Sharp, A. 1998 (επιμ.). *The English Levellers. Cambridge Texts in the History of Political Thought*. Cambridge
- Sharpe, J.A. 1997. [*Early Modern England: A Social History, 1550-1760*](#). London
- Underdown, D. 1985. *Revel, Riot & Rebellion. Popular Politics and Culture in England 1603-1660*. Oxford
- Walter, J. 2017. *Covenanting Citizens. The Protestation Oath and Popular Political Culture in the English Revolution*. Oxford
- Walzer, M. 1965. *The Revolution of the Saints. A Study in the Origins of Radical Politics*, Cambridge Mass.
- Wrightson, K. 2002. [*Earthly Necessities: Economic Lives in Early Modern Britain \(The Penguin Economic History of Britain\)*](#). London

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΚΗΣ / IOANNIS DIMAKIS

Εαρινό εξάμηνο / Spring semester

Θέμα: Σχέσεις οικονομίας και εξωτερικής πολιτικής στη Νεότερη Ευρώπη

Subject: Relations of economy and foreign policy in Modern Europe

Περίληψη: Στο σεμινάριο εξετάζεται η αμφίδρομη σχέση μεταξύ οικονομίας και πολιτικής στη Νεότερη Ευρώπη. Συγκεκριμένα αναλύεται πώς η οικονομία σε γενική έννοια (παραγωγή, συσσώρευση κεφαλαίων, εμπόριο) επηρεάζει καθοριστικά τις διεθνείς σχέσεις ενός κράτους, αλλά και από την άλλη πώς η επιδίωξη κάποιων στόχων εξωτερικής πολιτικής οδηγεί ένα κράτος στην άσκηση ορισμένης οικονομικής πολιτικής για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Το σεμινάριο χωρίζεται σε δύο μέρη: Στο πρώτο εξετάζεται το αντικείμενο του σεμιναρίου με βάση την ανάλυση σχετικών έργων και στο δεύτερο παρουσιάζονται οι εργασίες των φοιτητών που πραγματεύονται ειδικά θέματα στο πλαίσιο του σεμιναρίου.

Summary: The seminar examines the relation between economy and politics in Modern Europe. It is specifically analysed, how economy in general (production, accumulation of capital, trade) affects the international relations of a state, and further how the seeking of the targets of a foreign policy leads a state to exercise a certain economic policy.

The seminar is divided in two parts: analysis of the relevant works in the first part, presentations of papers on special themes by the students in the second one.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία/ Selective bibliography

Clapham, J.H. 1921. *The economic development of France and Germany, 1815-1914*. Cambridge (Α' έκδοση)

Fieldhouse, D.K. 1973. *Economics and empire (1830-1914)*. London

Hodgart, A. 1977. *The economics of European imperialism*. New York

Kaiser, D.E. 1980. *Economic Diplomacy and the origins of the second world war. Germany, France and Eastern Europe, 1930-39*. Princeton

Kennedy, P. 1984. *Strategy and Diplomacy 1870-1945*. London

Langer, W. 1972. *The diplomacy of imperialism*. New York

Platt, D.C.M. 1968. *Finance, trade and politics, 1815-1914*. Oxford

Ponteil, F. 1964. *La Méditerranée et les puissances*. Paris

Remouvin, P. 1964. *Histoire des relations internationales*. Τόμοι 5-8, Paris

Remouvin, P. - Duroselle; J.B. 1977. *Εισαγωγή εις την ιστορίαν των διεθνών σχέσεων*, (μετάφραση). Τόμος Α'. Αθήνα

The New Cambridge Modern History. Τόμοι VII-VIII. Cambridge

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ /WINTER SEMESTER

<p>1931</p>	<p>Οι εικαστικές τέχνες στην Ελλάδα σήμερα. Θεσμοί - Εκθέσεις - Αγορά</p> <p><i>Δ.Παυλόπουλος</i></p> <p>The Visual Arts in Greece today. Institutions - Expositions - Market</p> <p><i>D.Pavlopoulos</i></p>
<p>1933</p>	<p>Κλασικιστικές τάσεις κατά τον 17^ο αιώνα: Η ζωγραφική του Nicolas Poussin και η συμβολή της στη διαμόρφωση της θεωρίας της ζωγραφικής στη Γαλλία.</p> <p><i>E. Μαυρομιχάλη</i></p> <p>Classicist tendencies in 17th century: Nicolas Poussin's painting and its impact on the formation of the theory of painting in France.</p> <p><i>E. Mavromichali</i></p>

ΕΑΡΙΝΟΕΞΑΜΗΝΟ /SPRING SEMESTER

<p>1936</p>	<p>Οι Εικαστικές Τέχνες στην Ελλάδα κατά τις πρώτες δεκαετίες του 21ου αιώνα. Θεσμοί - Εκθέσεις - Αγορά</p> <p><i>Δ. Παυλόπουλος</i></p> <p>The Visual Arts in Greece during the first decades of the 21st century. Institutions - Expositions - Market</p> <p><i>D. Pavlopoulos</i></p>
-------------	--

ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ ΕΥΘΥΜΙΑ / MAVROMICHALI EFTHYMIA

Χειμερινό εξάμηνο/Winter Semester

Θέμα: Κλασικιστικές τάσεις κατά τον 17^ο αιώνα: Η ζωγραφική του Nicolas Poussin και η συμβολή της στη διαμόρφωση της θεωρίας της ζωγραφικής στη Γαλλία.

Subject: Classicist tendencies in 17th century: Nicolas Poussin's painting and its impact on the formation of the theory of painting in France.

Περίληψη: Στο σεμινάριο αυτό θα εξετασθούν οι θεωρητικές καταβολές των κλασικιστικών τάσεων στην Ιταλία όπου διαμόρφωσε το προσωπικό του ύφος, του peintre- philosophe, ο Nicolas Poussin. Θα εξετασθεί το ζωγραφικό έργο του καλλιτέχνη τόσο σε σχέση με τις ιδέες του για τη ζωγραφική όσο και σε σχέση με την πολιτική κατάσταση στη Γαλλία. Τέλος θα διαγραφούν οι απαρχές και η εξέλιξη της θεωρίας της ζωγραφικής στη Γαλλική Ακαδημία Ζωγραφικής κατά το β' μισό του 17^{ου} αιώνα με αφετηρία και βάση το ζωγραφικό έργο του Poussin.

Summary: This seminar will examine the theoretical background of classicist tendencies in Italy where Nicolas Poussin developed his personal style as a peintre-philosophe. The artist's artistic oeuvre will be also examined both in regards to his ideas on painting and in regards to the political situation in France. Moreover the beginnings and the development of the theory of painting in the framework of the French Academy of Painting, during the second half of the 17th century, will be outlined in relation to Poussin's work.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία/ Selected Bibliography

Batschmann Oskar, *Nicolas Poussin. Dialectics of Painting*, Reaktion Books, London

1990.

Blunt Anthony, *Artistic Theory in Italy 1450-1660*, Oxford Univ. Press, Oxford

1978.

Bray R., *La formation de la Doctrine classique en France*, Paris 1927.

Croper Elizabeth and Charles Dempsey, *Nicolas Poussin. Friendship and the love of painting*, Princeton Univ. Press, N. Jersey 1996.

Montagu Jennifer, *The Expression of the Passions*, Yale Univ. Press, N. Haven and London, 1994.

Olson Todd P., *Poussin and France. Painting, Humanism and the Politics of Style*, Yale Univ. Press, N. Haven and London 2002.

Panofsky Erwin, *Idea. A concept in Art Theory*, Icon Ed., N. York 1968.

Puttfarken Thomas, *Roger de Piles' Theory of Art*, Yale Univ. Press, N. Haven and London 1985.

The Discovery of Pictorial Composition. Theories of Visual Order in Painting 1400-1800, Yale Univ. Press, N. Haven and London 2000.

Scott Katie and Warwick Genevieve (eds), *Commemorating Poussin. Reception and Interpretation of the Artist*, Cambridge Univ. Press, Cambridge 1999.

Wrigley Richard, *The Origins of French Art Criticism*, Oxford 1993.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ / DIMITRIS PAVLOPOULOS

Χειμερινό εξάμηνο / Winter Semester

Θέμα: Οι Εικαστικές Τέχνες στην Ελλάδα κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα. Θεσμοί - Εκθέσεις - Αγορά

Subject: The Visual Arts in Greece during the second half of the 20th century. Institutions-Expositions-Market

Περίληψη: Στα σεμινάρια πρόκειται να μελετηθεί ο χαρακτήρας του φαινομένου των εικαστικών τεχνών στη χώρα μας κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα και κατά τον 21ον αιώνα. Σκοπός, η προσέγγιση φορέων και ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στον χώρο των εικαστικών τεχνών, η παρουσίαση και η ανάλυση της μείζονος εκθεσιακής δραστηριότητας, ο διάλογος με έμπειρους παράγοντες από την αγορά έργων τέχνης στην Ελλάδα. Οι μεταπτυχιακοί σπουδαστές θα έχουν ευκαιρία να προβληματιστούν, να υποβάλουν τις ερωτήσεις τους, να ασκηθούν στη συγγραφή εργασιών με θέματα που θα επιλέξουν ή θα προτείνουν μετά και από τη σύμφωνη γνώμη των διδασκόντων. Έτσι, θα συντελεστεί υπό πραγματικές συνθήκες η μετάβασή τους από τη θεωρία στην πράξη, από τη γνώση στην εφαρμογή της.

Summary: The seminars will take place at a hall arranged by Alpha Bank, in the center of Athens, and are open to graduate students and their aim is to examine the state of the visual arts in Greece during the second half of the 20th century and at the first decades of the 21st century. One of the goals is to do a general survey of the institutions and foundations that are active in the visual arts and to analyze the types of exhibitions are planned/offered, as well as enter into a dialogue with the professionals and experts in the art field. The seminars entail lectures, where the graduate students will have the unique opportunity to examine aspects of visual arts, submit questions and to prepare academic papers on subjects the students have proposed or suggested by the professors. These seminars will give the opportunity to transition from theory to practice, starting with the conceptualization and into realization in a natural way.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selective bibliography

Βελένη Θ., *Θέματα Πολιτιστικής Διαχείρισης. Σημειώσεις Μαθήματος Πολιτιστικής Διαχείρισης (Arts Management) του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Δίκαιο Τέχνης και Διαχείριση Τέχνης» του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη 2018.*

Ζούνης Π., *Η πολιτιστική χορηγία ως μέσο επικοινωνίας, εισαγωγικό σημείωμα Ε. Γλύκατζη-Αρβελέρ, Θεσσαλονίκη 2001.*

Ιστορία της Τέχνης, 1-7, 2013-18 (<https://istoriatechnisinfo.wordpress.com/about/>, 29 Μαΐου 2019).

ΚυριαζήΝ. (επιμ.), *The George Economou Collection, Αθήνα 2011.*

Λάββας Γ. Π., *Ζητήματα Πολιτιστικής Διαχείρισης, Αθήνα 2010.*

Λαμπράκη-Πλάκα Μ. (επιμ.), *Στα άδυτα της Εθνικής Πινακοθήκης. Άγνωστοι θησαυροί από τις συλλογές της, Αθήνα 2011.*

Μεντζαφού-Πολύζου Ό. (επιμ.), *Πινακοθήκη Ε. Αβέρωφ / Μέτσοβο, Αθήνα 2008.*

Οίκος Δημοπρασιών Βέργος (<http://vergosauctions.com>, 29 Μαΐου 2019).

Οράτη, Ε. (επιμ.), *Η Συλλογή της Alpha Bank, Αθήνα 2005.*

Οράτη, Ε. (επιμ.), *Η Συλλογή της Alpha Bank. Ελληνική Τέχνη από το 1920 έως σήμερα, Αθήνα 2006.*

Οράτη, Ε. (επιμ.), *Το βλέμμα του χρόνου. Ιστορίες εικόνων. Πίνακες από τη Συλλογή Σωτήρη Φέλιου, Αθήνα 2009.*

Παπανικολάου Π. Μ., *Μουσεία, μνήμη και κληρονομιά στην Ελλάδα. Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα του 2004, Θεσσαλονίκη 2017.*

Παυλόπουλος Δ. (επιμ.), *Μουσείο Βούρου-Ευταξία (της Πόλεως των Αθηνών). Συλλογή Στάθη, Αθήνα 1993.*

Παυλόπουλος Δ. (επιμ.), *Μουσείο Βούρου-Ευταξία (της Πόλεως των Αθηνών). Οδηγός, Αθήνα 1994.*

Παυλόπουλος Δ., *Οδηγός Εκπόνησης Εργασίας. Από τη Θεωρία στην Εφαρμογή. Προπτυχιακή - Μεταπτυχιακή Εργασία, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Διδακτορική Διατριβή, Συγγραφή - Παρουσίαση - Υποστήριξη, Αθήνα 2017.*

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ / DIMITRIS PAVLOPOULOS

Εαρινό εξάμηνο / Winter Semester

Θέμα: Οι Εικαστικές Τέχνες στην Ελλάδα κατά τις πρώτες δεκαετίες του 21ου αιώνα. Θεσμοί - Εκθέσεις - Αγορά

Subject: The Visual Arts in Greece during the first decades of the 21st century. Institutions - Expositions - Market

Περίληψη: Στα σεμινάρια πρόκειται να μελετηθεί ο χαρακτήρας του φαινομένου των εικαστικών τεχνών στη χώρα μας κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα και κατά τον 21ον αιώνα. Σκοπός, η προσέγγιση φορέων και ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στον χώρο των εικαστικών τεχνών, η παρουσίαση και η ανάλυση της μείζονος εκθεσιακής δραστηριότητας, ο διάλογος με έμπειρους παράγοντες από την αγορά έργων τέχνης στην Ελλάδα. Οι μεταπτυχιακοί σπουδαστές θα έχουν ευκαιρία να προβληματιστούν, να υποβάλουν τις ερωτήσεις τους, να ασκηθούν στη συγγραφή εργασιών με θέματα που θα επιλέξουν ή θα προτείνουν μετά και από τη σύμφωνη γνώμη των διδασκόντων. Έτσι, θα συντελεστεί υπό πραγματικές συνθήκες η μετάβασή τους από τη θεωρία στην πράξη, από τη γνώση στην εφαρμογή της.

Summary: The seminars will take place at a hall arranged by Alpha Bank, in the center of Athens, and are open to graduate students and their aim is to examine the state of the visual arts in Greece during the second half of the 20th century and at the first decades of the 21st century. One of the goals is to do a general survey of the institutions and foundations that are active in the visual arts and to analyze the types of exhibitions are planned/offered, as well as enter into a dialogue with the professionals and experts in the art field. The seminars entail lectures, where the graduate students will have the unique opportunity to examine aspects of visual arts, submit questions and to prepare academic papers on subjects the students have proposed or suggested by the professors. These seminars will give the opportunity to transition from theory to practice, starting with the conceptualization and into realization in a natural way.

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Selective bibliography

Βελένη Θ., *Θέματα Πολιτιστικής Διαχείρισης. Σημειώσεις Μαθήματος Πολιτιστικής Διαχείρισης (Arts Management) του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Δίκαιο Τέχνης και Διαχείριση Τέχνης» του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη 2018.*

Ζούνης Π., *Η πολιτιστική χορηγία ως μέσο επικοινωνίας, εισαγωγικό σημείωμα Ε. Γλύκατζη-Αρβελέρ, Θεσσαλονίκη 2001.*

Ιστορία της Τέχνης, 1-7, 2013-18 (<https://istoriatechnisininfo.wordpress.com/about/>, 29 Μαΐου 2019).

ΚυριαζήΝ. (επιμ.), *The George Economou Collection, Αθήνα 2011.*

Λάββας Γ. Π., *Ζητήματα Πολιτιστικής Διαχείρισης, Αθήνα 2010.*

Λαμπράκη-Πλάκα Μ. (επιμ.), *Στα άδοτα της Εθνικής Πινακοθήκης. Άγνωστοι θησαυροί από τις συλλογές της, Αθήνα 2011.*

Μεντζαφού-Πολύζου Ό. (επιμ.), *Πινακοθήκη Ε. Αβέρωφ / Μέτσοβο, Αθήνα 2008.*

Οίκος Δημοπρασιών Βέργος (<http://vergosauctions.com>, 29 Μαΐου 2019).

Οράτη, Ε. (επιμ.), *Η Συλλογή της Alpha Bank, Αθήνα 2005.*

Οράτη, Ε. (επιμ.), *Η Συλλογή της Alpha Bank. Ελληνική Τέχνη από το 1920 έως σήμερα*, Αθήνα 2006.

Οράτη, Ε. (επιμ.), *Το βλέμμα του χρόνου. Ιστορίες εικόνων. Πίνακες από τη Συλλογή Σωτήρη Φέλιου*, Αθήνα 2009.

Παπανικολάου Π. Μ., *Μουσεία, μνήμη και κληρονομιά στην Ελλάδα. Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα του 2004*, Θεσσαλονίκη 2017.

Παυλόπουλος Δ. (επιμ.), *Μουσείο Βούρου-Ευταξία (της Πόλεως των Αθηνών). Συλλογή Στάθη*, Αθήνα 1993.

Παυλόπουλος Δ. (επιμ.), *Μουσείο Βούρου-Ευταξία (της Πόλεως των Αθηνών). Οδηγός*, Αθήνα 1994.

Παυλόπουλος Δ., *Οδηγός Εκπόνησης Εργασίας. Από τη Θεωρία στην Εφαρμογή. Προπτυχιακή - Μεταπτυχιακή Εργασία, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Διδακτορική Διατριβή, Συγγραφή - Παρουσίαση - Υποστήριξη*, Αθήνα 2017.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων ανά ειδικευση διαμορφώνεται ως εξής:

1. Ειδικευση: ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ:

ελληνοβενετικός, οθωμανικός, νεότερος ελληνικός κόσμος

A' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Ιστορία Νέου Ελληνισμού I	3	15
Ιστορία Νέου Ελληνισμού II	3	15
Οθωμανική Ιστορία I	3	15
Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (19ος-20ός αι.) I	3	15
Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (19ος-20ός αι.) II	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδικευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

B' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Ιστορία Νέου Ελληνισμού III	3	15
Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (19ος-20ός αι.) III	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδικευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Γ' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Ιστορία Νέου Ελληνισμού IV	3	15
Οθωμανική Ιστορία II	3	15
Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (19ος-20ός αι.) IV	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδικευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15

Σύνολο	30
--------	----

Δ' Εξάμηνο

Διπλωματική Εργασία	ECTS
---------------------	------

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Σύνολο	30
--------	----

2. Ειδικευση: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ**Α' Εξάμηνο**

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
---	-----------------------------	------

Μεσαιωνική Ιστορία I	3	15
----------------------	---	----

Πρώιμη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία I	3	15
------------------------------------	---	----

Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία I	3	15
--	---	----

Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδικευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
--	---	----

Σύνολο	30	
--------	----	--

Β' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
---	-----------------------------	------

Μεσαιωνική Ιστορία II	3	15
-----------------------	---	----

Πρώιμη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία II	3	15
-------------------------------------	---	----

Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία II	3	15
---	---	----

Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδικευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
--	---	----

Σύνολο	30	
--------	----	--

Γ' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
---	-----------------------------	------

Μεσαιωνική Ιστορία III	3	15
------------------------	---	----

Πρώιμη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία III	3	15
--------------------------------------	---	----

Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία III	3	15
--	---	----

Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδικευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
--	---	----

Σύνολο	30	
--------	----	--

Δ' Εξάμηνο

Διπλωματική Εργασία	ECTS
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	
Σύνολο	30

3. Ειδικευση: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Α' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Ζητήματα Έρευνας στην Ευρωπαϊκή Τέχνη I	3	15
Ζητήματα Έρευνας στη Νεότερη Ελληνική Τέχνη I	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδικευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Β' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον μεταπτυχιακό φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Ζητήματα Έρευνας στην Ευρωπαϊκή Τέχνη II	3	15
Ζητήματα Έρευνας στη Νεότερη Ελληνική Τέχνη II	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδικευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Γ' Εξάμηνο

Μαθήματα Επιλογής (Δύο μαθήματα για τον φοιτητή)	Διδ. ώρες (ανά εβδομάδα)	ECTS
Ζητήματα Έρευνας στην Ευρωπαϊκή Τέχνη III	3	15
Ζητήματα Έρευνας στη Νεότερη Ελληνική Τέχνη III	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδικευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ	3	15
Σύνολο		30

Δ' Εξάμηνο

Διπλωματική Εργασία	ECTS
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	
Σύνολο	30

B. Περιεχόμενο/περιγραφή μαθημάτων

1. Ειδικευση: Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία: ελληνοβενετικός, οθωμανικός, νεότερος ελληνικός κόσμος

Χειμερινό εξάμηνο (1ο)

Ιστορία Νέου Ελληνισμού I

Ο ελληνοβενετικός κόσμος (πολιτική οργάνωση, θεσμοί, ιδεολογία)

Στο μάθημα αυτό μελετώνται, με βάση αρχειακές κυρίως πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία, ζητήματα σχετικά με τις ιστορικές εξελίξεις, την πολιτική οργάνωση, τους θεσμούς και την ιδεολογική συγκρότηση του υπό τους Βενετούς ελληνικού κόσμου, από τον 13ο έως και τον 18ο αιώνα, στο πλαίσιο της ιστορίας του βενετικού Κράτους και της ιστορίας του Νέου Ελληνισμού.

Ιστορία Νέου Ελληνισμού II

Ο Νέος Ελληνισμός κατά την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας (πολιτική οργάνωση, θεσμοί, ιδεολογία)

Στο μάθημα αυτό μελετώνται, με βάση αρχειακές κυρίως πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία, ζητήματα σχετικά με τις ιστορικές εξελίξεις, την πολιτική οργάνωση, τους θεσμούς και την ιδεολογική συγκρότηση του Νέου Ελληνισμού κατά την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας και της Ελληνικής Επανάστασης, σε σύνδεση με την ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του ευρύτερου ελληνικού κόσμου της εποχής.

Οθωμανική Ιστορία I (15ος-18ος αι.)

Το σεμινάριο, με βάση κυρίως πρωτογενείς πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία, στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με ζητήματα πολιτικής συγκρότησης, οικονομικών και κοινωνικών δομών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, καθώς και των μη μουσουλμάνων (*ζιμμήδων*) που ήταν υπήκοοί της, όπως και στις σχέσεις τους με την οθωμανική διοίκηση και τους μουσουλμανικούς πληθυσμούς.

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία I

Η Ελλάδα στο διεθνές σύστημα

Το σεμινάριο επικεντρώνεται στη διεθνή θέση της χώρας κατά τον 19ο και τον 20ό αιώνα, τη διεθνή της στρατηγική και την εφαρμογή της, καθώς και τον βαθμό της προσαρμογής της στις μετεξελίξεις του διεθνούς συστήματος. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στη συμμετοχή της Ελλάδας σε διεθνείς οργανισμούς (ΚτΕ, ΟΗΕ) και πολυμερείς διεθνείς διεργασίες (παγκόσμιοι πόλεμοι, Ψυχρός Πόλεμος, ευρωπαϊκή ενοποίηση).

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία II

Πολιτική, ιδεολογία και πολιτισμός

Το σεμινάριο εξετάζει πολιτικά, πνευματικά και ιδεολογικά ρεύματα της ελληνικής κοινωνίας κατά τον 19ο και τον 20ό αιώνα, καθώς και τη σχέση τους με τις πολιτικές και πολιτισμικές διεργασίες που συντελέστηκαν σε κάθε εποχή. Έμφαση αποδίδεται, επίσης, στην παρακολούθηση από την ελληνική πολιτική και την κοινωνία των διεθνών ιδεολογικών ρευμάτων.

Μάθημα Επιλογής

Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδικευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ.

Εαρινό εξάμηνο (2ο)

Ιστορία Νέου Ελληνισμού ΙΙΙ

Ο Νέος Ελληνισμός κατά την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας (κοινωνία, οικονομία, πνευματικός βίος και πολιτισμός, ταυτότητες)

Στο μάθημα αυτό μελετώνται, με βάση αρχειακές κυρίως πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία, ζητήματα σχετικά με την κοινωνική οργάνωση, τις οικονομικές λειτουργίες, την πνευματική-πολιτισμική ιστορία και τη συγκρότηση των ταυτοτήτων του Νέου Ελληνισμού κατά την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας και της Ελληνικής Επανάστασης, σε σύνδεση με την ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του ευρύτερου ελληνικού κόσμου της εποχής.

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία ΙΙΙ

Οικονομία και Κοινωνία

Το σεμινάριο εξετάζει θεματικά τις κύριες τομές στην ιστορική εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας τον 19ο και τον 20ό αιώνα. Μελετώνται η δομή της ελληνικής οικονομίας τον 19ο αιώνα, οι προσπάθειες εκβιομηχάνισης στον ύστερο 19ο αιώνα, οι οικονομικές εξελίξεις του Μεσοπολέμου, οι κοινωνικές δομές στις πόλεις και στην ύπαιθρο, η μεταπολεμική οικονομική ανάπτυξη.

Μάθημα Επιλογής

Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδικευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ.

Χειμερινό εξάμηνο (3ο)

Ιστορία Νέου Ελληνισμού ΙV

Ο ελληνοβενετικός κόσμος (κοινωνία, οικονομία, πνευματικός βίος και πολιτισμός, ταυτότητες)

Στο μάθημα αυτό μελετώνται, με βάση αρχειακές κυρίως πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία, ζητήματα σχετικά με την κοινωνική οργάνωση, τις οικονομικές λειτουργίες, την πνευματική-πολιτισμική ιστορία και τη συγκρότηση των ταυτοτήτων του υπό τους Βενετούς ελληνικού κόσμου, από τον 13ο έως και τον 18ο αιώνα, σε

σύνδεση με την ιστορία της Βενετίας και στο πλαίσιο της ιστορίας του Νέου Ελληνισμού.

Οθωμανική Ιστορία II (19ος αι. - 1923)

Το σεμινάριο, με βάση κυρίως πρωτογενείς πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία, στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με ζητήματα πολιτικής συγκρότησης, οικονομικών και κοινωνικών δομών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά την περίοδο που συντελούνται μεγάλες αλλαγές (προσπάθειες εξευρωπαϊσμού και εκσυγχρονισμού). Ιδιαίτερη σημασία δίνεται, με την αντιπαραβολή ελληνικών και οθωμανικών πηγών, στη θέση των μη μουσουλμάνων και στις επιπτώσεις της διάδοσης εθνικισμών και ιδιαίτερα του ελληνικού.

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία IV

Θεωρία της ιστορίας και ιστοριογραφία

Το σεμινάριο επικεντρώνεται στην ιστοριογραφία γύρω από την ελληνική ιστορία του 19ου και του 20ού αιώνα, καθώς και στις πρακτικές επεξεργασίας των αρχειακών και άλλων πηγών που αφορούν την τεκμηρίωσή της. Εξετάζονται, επίσης, η σύγχρονη βιβλιογραφία για τη θεωρία της ιστορίας και τις πρακτικές του ιστορικού επαγγέλματος, καθώς και οι διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους οι κοινωνίες προσεγγίζουν το παρελθόν τους.

Μάθημα Επιλογής

Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ ή από άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή από άλλο ΠΜΣ δημοσίου ΑΕΙ.

2. Ειδίκευση: Ευρωπαϊκή Ιστορία

Χειμερινό εξάμηνο (1ο)

Μεσαιωνική Ιστορία I

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της μεσαιωνικής Ευρώπης.

Πρώιμη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία I

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της πρώιμης νεότερης Ευρώπης.

Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία I

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της νεότερης και σύγχρονης Ευρώπης.

Εαρινό εξάμηνο (2ο)

Μεσαιωνική Ιστορία II

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της μεσαιωνικής Ευρώπης.

Πρώιμη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία II

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της πρώιμης νεότερης Ευρώπης.

Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία II

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της νεότερης και σύγχρονης Ευρώπης.

Χειμερινό εξάμηνο (3ο)

Μεσαιωνική Ιστορία III

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της μεσαιωνικής Ευρώπης.

Πρώιμη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία III

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της πρώιμης νεότερης Ευρώπης.

Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία III

Εξετάζονται ζητήματα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της νεότερης και σύγχρονης Ευρώπης.

3. Ειδικευση: Ιστορία της Τέχνης

Χειμερινό εξάμηνο (1ο)

Ζητήματα Έρευνας στην Ευρωπαϊκή Τέχνη I

Εξετάζεται η ζωγραφική στην τέχνη των Κάτω Χωρών κατά τον 15ο αιώνα μέσα στα ιστορικά της συμφραζόμενα. Έμφαση δίνεται στη θεωρία της εικονολογικής ερμηνευτικής προσέγγισης, στην πρόσληψη του έργου μεγάλων καλλιτεχνών από την εποχή τους έως σήμερα και στην υποδοχή εμβληματικών έργων.

Ζητήματα Έρευνας στην Ευρωπαϊκή Τέχνη II

Εξετάζεται η ιταλική ζωγραφική και γλυπτική κατά τον 16ο και 17ο αιώνα μέσα στα ιστορικά της συμφραζόμενα. Έμφαση δίνεται στη θεωρία της τέχνης κατά την περίοδο αυτή, με τη μελέτη πρωτογενών θεωρητικών κειμένων, καθώς επίσης στην πρόσληψη του έργου μεγάλων καλλιτεχνών από την εποχή τους έως σήμερα και στην υποδοχή εμβληματικών έργων.

Εαρινό εξάμηνο (2ο)

Ζητήματα Έρευνας στην Ευρωπαϊκή Τέχνη III

Εξετάζεται η γαλλική ζωγραφική και γλυπτική κατά τον 17ο αιώνα μέσα στα ιστορικά της συμφραζόμενα. Έμφαση δίνεται στη θεωρία της τέχνης της Γαλλικής Ακαδημίας Ζωγραφικής και Γλυπτικής κατά την περίοδο αυτή, με τη μελέτη πρωτογενών θεωρητικών κειμένων, καθώς επίσης στην πρόσληψη του έργου μεγάλων καλλιτεχνών από την εποχή τους έως σήμερα και στην υποδοχή εμβληματικών έργων.

Ζητήματα Έρευνας στη Νεότερη Ελληνική Τέχνη I

Μελετώνται τα έργα και οι δημιουργοί τους. Σκοπός του είναι η διεξοδική ανάλυση της καλλιτεχνικής δημιουργίας (ζωγραφικής, γλυπτικής και χαρακτικής) στην Ελλάδα του 18ου και του 19ου αιώνα. Έμφαση δίνεται στην ερμηνεία των ιδιαιτεροτήτων των κάθε είδους εικονογραφικών μοτίβων με ανάδειξη των εκάστοτε νέων στοιχείων.

Χειμερινό εξάμηνο (3ο)

Ζητήματα Έρευνας στη Νεότερη Ελληνική Τέχνη II

Μελετώνται τα έργα και οι δημιουργοί τους. Σκοπός του σεμιναρίου είναι η διεξοδική ανάλυση της καλλιτεχνικής δημιουργίας (ζωγραφικής, γλυπτικής και χαρακτικής) στην Ελλάδα κατά τον 20ό αιώνα. Έμφαση δίνεται στην ερμηνεία των ιδιαιτεροτήτων των κάθε είδους εικονογραφικών μοτίβων με ανάδειξη των εκάστοτε νέων στοιχείων.

Ζητήματα Έρευνας στη Νεότερη Ελληνική Τέχνη III

Μελετώνται ο τεχνοϊστορικός και ο τεχνοκριτικός λόγος στην Ελλάδα κατά τον 19ο και τον 20ό αιώνα. Σκοπός του σεμιναρίου είναι η εμβάθυνση σε κείμενα ιστορίας της Νεότερης Ελληνικής Τέχνης και στους συντάκτες τους. Διακρίνονται τα ειδοποιά στοιχεία της τεχνοϊστορικής και της τεχνοκριτικής συγγραφής.

ΑΙΤΗΣΗ (για το ΠΜΣ: *Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης*)

ΠΡΟΣ την

Γραμματεία Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας -
Αρχαιολογίας

Αρ. Πρ.:

Ημερομηνία:

Επώνυμο

Όνομα

Όνομα πατρός

Έτος γέννησης

Πτυχιούχος του Τμήματος

Κάτοχος Μεταπτυχιακού: ΝΑΙ ΟΧΙ

Αρ. αστυν. Ταυτότ.

Ημερομ. και τόπος έκδοσης:

Κινητό τηλ.:

e-mail:

Σας παρακαλώ να δεχθείτε την αίτησή μου για ένταξη στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ): «*Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και Ιστορία της Τέχνης*» - *Modern and Contemporary History and History of Art* του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ, για το ακαδημαϊκό έτος 2019-20 στην ειδίκευση:

Ο, Η Αιτ.....

.....

